

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

ПОСТАНОВА

від 2024 р. №

Київ

Про затвердження критеріїв оцінки допустимості державної допомоги суб'єктам господарювання на охорону навколишнього природного середовища

Відповідно до пункту 3 «с» статті 262, пункту 1 статті 267 Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, пункту 6 частини другої статті 6 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» Кабінет Міністрів України постановляє:

1. Затвердити критерії оцінки допустимості державної допомоги суб'єктам господарювання на охорону навколишнього природного середовища, що додаються.

2. Визнати такою, що втратила чинність, постанову Кабінету Міністрів України від 11 жовтня 2021 р. № 1060 «Про затвердження критеріїв оцінки допустимості державної допомоги суб'єктам господарювання на охорону навколишнього природного середовища» (Офіційний вісник України, 2021 р., № 82, ст. 5259).

Прем'єр-міністр України

Д. ШМИГАЛЬ

ЗАТВЕРДЖЕНО
постановою Кабінету Міністрів України
від 2024 р. №

КРИТЕРІЇ
оцінки допустимості державної допомоги суб'єктам господарювання на
охорону навколишнього природного середовища

1. Ці критерії застосовуються Уповноваженим органом для проведення оцінки допустимості державної допомоги суб'єктам господарювання на охорону навколишнього природного середовища (далі – державна допомога) під час прийняття рішення відповідно до частини четвертої статті 6 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».

2. Терміни, що вживаються у цих критеріях, мають таке значення:

дата надання державної допомоги – дата набрання чинності нормативно-правовим та/або розпорядчим актом, та/або іншим документом, на підставі якого надається право на отримання державної допомоги;

допустимі витрати – перелік витрат, що можуть бути відшкодовані отримувачам державної допомоги;

відновлюваний водень – водень, вироблений із відновлюваних джерел енергії;

відновлювана електрична енергія – електрична енергія, вироблена з відновлюваних джерел енергії;

договір на підвищення енергетичної ефективності – договірні положення між замовником і постачальником заходу з підвищення енергетичної ефективності, що є об'єктом перевірки та моніторингу протягом усього терміну дії договору, в якому витрати на такий захід оплачуються залежно від обумовленого в договорі рівня підвищення енергетичної ефективності або іншого обумовленого критерію енергетичних характеристик, такого як економія коштів;

екологічний стандарт – прийнятий обов'язковий стандарт Європейського Союзу у сфері охорони навколишнього природного середовища, який відображений в Угоді про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони (далі – Угода про асоціацію), або включений органами державної влади до відповідних нормативно-правових актів;

енергетична інфраструктура – будь-яке фізичне обладнання чи об'єкти, які розташовані на території України, або з'єднують її з іншими країнами, та підпадають під такі категорії:

щодо електричної енергії:

системи передачі та розподілу електричної енергії;

обладнання або установки, необхідні для безпечної, надійної та ефективної роботи систем передачі та розподілу електричної енергії, включаючи системи захисту, моніторингу та контролю на всіх рівнях напруги та підстанціях;

повністю інтегровані елементи мережі передачі або розподілу, включаючи сховища, та які використовуються виключно з метою забезпечення безпечної та надійної роботи системи передачі або розподілу, а не для балансування або управління перевантаженнями;

розумні електромережі;

офшорні електромережі;

щодо природного газу, біогазу, включаючи біометан, та/або відновлюваних газів небіологічного походження:

трубопроводи з транспортування та розподілу природного газу, які є частиною мережі, за винятком трубопроводів високого тиску, які використовуються для розподілу природного газу вище за течією;

підземні сховища природного газу, підключені до трубопроводів високого тиску;

об'єкти для завантаження, вивантаження, зберігання та регазифікації або декомпресії зрідженого природного газу (LNG) або стисненого природного газу (CNG);

будь-яке обладнання або установки, включаючи компресорні станції, необхідні для безпечного, надійного та ефективного функціонування системи або для забезпечення реверсивної здатності;

розумні газові мережі;

щодо водню:

трубопроводи для транспортування водню під високим тиском, а також розподільні трубопроводи для локального розподілу водню, які надають доступ багатьом користувачам мережі на прозорій та недискримінаційній основі;

об'єкти зберігання, що використовуються для зберігання водню, включаючи частину водневого терміналу, що використовується для зберігання, але за винятком частини, яка використовується для виробничих операцій, і включаючи приміщення, призначені виключно для операторів водневих мереж для здійснення їх діяльності. До об'єктів зберігання водню належать підземні сховища, підключені до водневих трубопроводів високого тиску;

установки для завантаження, вивантаження, зберігання та регазифікації або декомпресії водню, що міститься в інших хімічних речовинах, з метою введення водню в мережу, газову або водневу;

термінали, що використовуються для перетворення рідкого водню в газоподібний водень для закачування у водневу мережу. Термінали мають включати допоміжне обладнання та тимчасові установки зберігання, необхідні для перетворення та закачування у водневу мережу, але не мають включати будь-якої частини водневого терміналу, який використовується для зберігання;

міждержавні з'єднання, зокрема водневі мережі або її частини, які перетинають або охоплюють кордон між Україною та державою-членом (сторonoю) Європейського Союзу та/або Енергетичного Співтовариства; будь-яке обладнання або установки, необхідні для безпечної, надійної та ефективної роботи водневої системи або забезпечення двонаправленої потужності, включаючи компресорні станції;

щодо двоокису вуглецю:

промислові установки (включаючи електростанції), які виробляють вуглекислий газ у результаті згоряння або інших хімічних реакцій із залученням викопного або невикопного вуглецю;

споруди для зрідження та буферного зберігання вуглекислого газу з метою його транспортування або зберігання;

будь-яке обладнання або установка, необхідна для належної, безпечної та ефективної роботи системи, включаючи системи захисту, моніторингу та контролю;

інфраструктура, що використовується для передачі або розподілу теплової енергії у формі пари, гарячої води або охолоджених рідин, з використанням відновлювальних джерел енергії або скидної теплової енергії;

проекти спільного інтересу сторін Угоди про асоціацію та/або Договору про заснування Енергетичного співтовариства, що включають одну або кілька ліній, трубопроводів, об'єктів, обладнання чи установок, що підпадають під категорії енергетичної інфраструктури;

інші категорії інфраструктури, які забезпечують фізичне або бездротове підключення відновлюваної або безвуглецевої енергії між виробниками та користувачами з кількох точок доступу та виходу та які відкриті для доступу третіх сторін, які не належать до власників інфраструктури або керуючих підприємств.

Якщо перелічені об'єкти інфраструктури побудовані виключно для одного або невеликої групи заздалегідь визначених користувачів (спеціальна інфраструктура), такі об'єкти не підпадають під визначення енергетичної інфраструктури для цілей застосування цих критеріїв;

енергія з відновлюваних джерел енергії – енергія, вироблена установками, що використовують лише відновлювані джерела енергії в розумінні Закону України «Про альтернативні джерела енергії», а також їх частки у значенні калорійності енергії, виробленої з відновлюваних джерел енергії на комбінованих установках, які використовують традиційні джерела енергії та включають відновлювану електричну енергію, що відбирається установкою

зберігання енергії, приєднаною за приладом обліку (встановленою у складі об'єкта відновлюваної енергетики або як додатковою до об'єкта відновлюваної енергетики), але виключає відпуск електричної енергії з такої установки зберігання енергії;

ефективне використання ресурсів – зменшення кількості вхідних ресурсів, необхідних для виробництва одиниці продукції, або заміна основних вхідних ресурсів вторинними;

захід щодо перевантаження мережі – захід, що здійснюється для забезпечення безпеки постачання електричної енергії, спрямований на компенсацію недостатності потужності мереж передачі або розподілу електричної енергії;

інфраструктура заправки – пересувна або стаціонарна інфраструктура, що забезпечує транспортні засоби або мобільне термінальне обладнання, або мобільне наземне обладнання воднем, природним газом в газоподібній формі (стиснений природний газ) і зрідженій формі (скраплений природний газ), біогазом та біопаливом, включаючи вдосконалене біопаливо або синтетичне паливо, вироблене з відновлюваної або низьковуглецевої енергії;

інфраструктура зарядки – пересувна або стаціонарна інфраструктура, що забезпечує транспортні засоби або мобільне термінальне обладнання, або мобільне наземне обладнання електроенергією;

когенерація на основі відновлювальних джерел енергії – когенерація, що використовує 100 відсотків енергії, виробленої з відновлювальних джерел енергії для виробництва електричної та теплової енергії;

контракт на різницю – інструмент допомоги, який дає бенефіціару право на отримання плати, яка дорівнює різниці між фіксованою ціною (цінами) та базовою ціною, зокрема ринковою ціною, за одиницю продукції;

мобільне наземне обладнання – мобільне обладнання, що використовується в обслуговуючій діяльності, пов'язаній з авіаційним або морським транспортом;

мобільне термінальне обладнання – мобільне обладнання, яке використовується для завантаження, розвантаження та перевантаження товарів та інтермодальних вантажних одиниць, а також для переміщення вантажу в межах території терміналу;

операційний прибуток – різниця між доходами та операційними витратами, приведеними у відповідність з їх розміром на дату надання державної допомоги (протягом строку дії інвестиційної програми), якщо ця різниця є позитивною. Операційні витрати включають витрати на оплату праці та нарахування на заробітну плату, матеріали, обладнання та інвентар, оренду, оплату комунальних послуг та енергоносіїв, оплату послуг (крім комунальних), адміністративні витрати без урахування амортизаційних витрат та витрат, які було покрито

інвестиційною допомогою, інші поточні витрати, безпосередньо пов'язані з наданням послуг;

охорона навколишнього природного середовища – будь-які дії для усунення або запобігання забруднення, негативного впливу на навколишнє природне середовище або іншої шкоди фізичному оточенню (включаючи повітря, воду та ґрунт), екосистемам або природним ресурсам внаслідок діяльності людини, в тому числі для пом'якшення зміни клімату, для зменшення ризику такої шкоди, захисту та відновлення біологічного різноманіття або сприяння більш ефективному використанню природних ресурсів, включаючи заходи з енергозбереження та використання відновлюваних джерел енергії та інших методів для зменшення викидів парникових газів та інших забруднюючих речовин, а також щодо переходу до моделей циркулярної економіки, щоб зменшити використання первинних матеріалів та підвищити ефективність такого використання;

процес конкурсних торгів – процес (аукціон, конкурс, тендер тощо), який передбачає участь достатньої кількості суб'єктів господарювання та надання державної допомоги на основі початкової пропозиції, поданої учасником торгів, або кінцевої ціни. Бюджет або обсяг державної допомоги, пов'язаний із процесом торгів, повинен бути обмеженим, що призводить до ситуації, коли не всі учасники торгів можуть отримати державну допомогу. Державна допомога вважається такою, що надана в процесі конкурсних торгів, у разі якщо:

1) надання державної допомоги ґрунтується на об'єктивних, чітких, прозорих та недискримінаційних критеріях відбору, визначених заздалегідь та опублікованих принаймні за шість тижнів до кінцевого терміну подання заявок, щоб забезпечити ефективну конкуренцію;

2) при реалізації програми державної допомоги з використанням торгів, в результаті яких всі учасники торгів отримують допомогу, структура такого процесу повинна бути виправлена для відновлення ефективної конкуренції, зокрема, шляхом зменшення бюджету або обсягу державної допомоги в наступних процесах торгів;

3) коригування результатів конкурсних торгів після їх проведення виключається;

4) принаймні 70 відсотків критеріїв відбору, які використовуються для рейтингу пропозицій, мають прямо чи опосередковано встановлювати внесок відповідного проекту, на який надається державна допомога, в екологічні цілі програми державної допомоги;

принцип «забруднювач платить» – принцип відповідно до якого витрати на заходи щодо боротьби із забрудненням має нести забруднювач, який спричиняє забруднення;

реабілітація – дії з управління навколишнім природним середовищем, спрямовані на відновлення рівня функціонування екосистеми на деградованих

ділянках, де метою є оновлення та/або постійне надання екосистемних послуг, а не біологічне різноманіття та цілісність визначеної природної або напівприродної еталонної екосистеми;

суб'єкт малого підприємництва середньої капіталізації – суб'єкт господарювання, який не є суб'єктом малого та середнього підприємництва і кількість працівників якого не перевищує 499 осіб, річний оборот якого не перевищує 100 мільйонів євро або річний баланс якого не перевищує 86 мільйонів євро;

тепловий насос – машина, пристрій або установка, яка передає теплову енергію з повітря, води чи ґрунту до будівель або для промислового застосування шляхом зміни напрямку природного потоку теплової енергії таким чином, щоб енергія перетікала від нижчої температури до вищої. Зворотні теплові насоси можуть переміщувати енергію від будівлі до навколишнього середовища;

уловлювання та зберігання вуглецю (УЗВ) – набір технологій, які дозволяють уловлювати двоокис вуглецю, що викидається промисловими підприємствами, включаючи викиди, пов'язані з технологічними процесами, або уловлювати його безпосередньо з навколишнього повітря, щоб транспортувати його до місця зберігання і закачувати його у відповідні підземні геологічні формації з метою постійного зберігання;

уловлювання та використання вуглецю (УВВ) – набір технологій, які дозволяють уловлювати двоокис вуглецю, що викидається промисловими підприємствами, включаючи викиди, пов'язані з технологічними процесами, або уловлювати його безпосередньо з навколишнього повітря та транспортувати до місць його споживання або утилізації для повного використання;

чиста (приведена) вартість – різниця між надходженнями та відповідними витратами, приведеними у відповідність з їх розміром на дату надання державної допомоги, з використанням вартості капіталу, очікуваного суб'єктом господарювання в інших подібних проектах, або за відсутності такої вартості капіталу з використанням вартості капіталу суб'єкта господарювання в цілому або очікуваного прибутку, який зазвичай спостерігається у відповідній галузі.

Інші терміни вживаються у значенні, наведеному в Господарському кодексі України, Земельному кодексі України та Податковому кодексі України, законах України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання», «Про захист економічної конкуренції», «Про охорону навколишнього природного середовища», «Про ринок природного газу», «Про ринок електричної енергії», «Про альтернативні види палива», «Про альтернативні джерела енергії», «Про управління відходами», «Про теплопостачання», «Про енергетичну ефективність», «Про землі енергетики та правовий режим спеціальних зон енергетичних об'єктів», «Про енергетичну ефективність будівель», «Про

комбіноване виробництво теплової та електричної енергії (когенерацію) та використання скидного енергопотенціалу», «Про стратегічну екологічну оцінку», «Про основні засади державної кліматичної політики», а також у постанові Кабінету Міністрів України від 18 квітня 2018 р. № 324 «Про затвердження Порядку надання тимчасової підтримки виробникам, що здійснюють комбіноване виробництво електричної та теплової енергії на теплоелектроцентралях» (Офіційний вісник України, 2018 р., № 37, ст. 1289) та у постанові Кабінету Міністрів України від 31 січня 2018 р. № 36 «Про затвердження критеріїв оцінки допустимості державної допомоги на відновлення платоспроможності та реструктуризацію суб'єктів господарювання» (Офіційний вісник України, 2018 р., № 14, ст. 473).

3. Дія цих критеріїв не поширюється на державну допомогу:

1) що надається суб'єктам господарювання, які перебувають у скрутному становищі;

2) що надається на експортну діяльність, яка безпосередньо пов'язана з обсягом експорту, створенням та функціонуванням мережі розповсюдження або іншими поточними витратами, пов'язаними з експортною діяльністю;

3) якщо її надання обумовлено виконанням отримувачем державної допомоги – іноземним суб'єктом господарювання обов'язкової вимоги мати головний офіс на території України (вимога мати філію та/або представництво на території України на дату отримання державної допомоги в розпорядження дозволяється);

4) якщо її надання залежить від зобов'язання отримувача державної допомоги використовувати товари (роботи, послуги) вітчизняного виробництва;

5) що надається на розробку та виробництво екологічно чистих продуктів, машин, обладнання чи транспортних засобів з метою роботи з меншою кількістю природних ресурсів і на реалізацію заходів, з метою покращення безпеки чи гігієни на виробництві;

б) що надається суб'єктам господарювання, які здійснюють свою діяльність у сфері атомної енергетики.

4. Державна допомога є допустимою, якщо виконуються умови, встановлені цими критеріями.

Отримання державної допомоги не повинно призводити до порушення законодавства України та/або Угоди про асоціацію.

Максимальна тривалість надання державної допомоги на охорону навколишнього природного середовища не повинна перевищувати 10 років. У разі потреби продовження терміну дії такої державної допомоги, надавач державної допомоги повинен повторно подати до Уповноваженого органу повідомлення про нову державну допомогу в порядку, встановленому Законом України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».

5. До категорій отримувачів державної допомоги належать суб'єкти господарювання, що провадять діяльність у будь-якій галузі, крім випадків, визначених згідно з пунктом 3 цих критеріїв.

6. Державна допомога повинна мати стимулюючий ефект. Державна допомога вважається такою, що має стимулюючий ефект, якщо:

а) отримувач державної допомоги звернувся за державною допомогою до початку робіт над проектом, який реалізується із залученням державної допомоги (далі – проект), чи провадженням діяльності або має підтвердження того, що право на отримання державної допомоги надано до початку робіт над проектом чи провадженням діяльності;

б) звернення про отримання державної допомоги містить, зокрема, назву та категорію суб'єкта господарювання (малого (в тому числі суб'єктів мікропідприємництва), середнього або великого підприємництва), опис проекту, включно з датою його початку та завершення, місцезнаходження проекту, перелік необхідних витрат, форму та обсяг державної допомоги;

в) у разі надання державної допомоги суб'єктам господарювання великого підприємництва поза межами програми державної допомоги, надавач державної допомоги підтверджує на підставі наданої отримувачем державної допомоги документації, що державна допомога призведе до істотного збільшення:

сфери дії проекту чи діяльності, або

загальної суми витрат отримувача державної допомоги на проект чи діяльність, або

швидкості завершення відповідного проекту чи діяльності.

Проект вважається розпочатим, а діяльність впроваджена, якщо наявна хоча б одна з таких ознак:

отримувач державної допомоги розпочав будівельні роботи, пов'язані з інвестиціями, або

отримувач державної допомоги взяв на себе зобов'язання, підтвержені офіційними юридичними документами, щодо замовлення устаткування (обладнання), або

отримувач державної допомоги взяв на себе будь-яке інше зобов'язання, внаслідок якого інвестиції не можуть бути приведені в початковий стан.

Отримання прав власності на земельну ділянку, у тому числі її купівля, та підготовчі роботи, зокрема, такі як отримання документів дозвільного характеру та проведення попередніх техніко-економічних досліджень, не вважаються початком робіт над проектом чи впровадженням діяльності.

У разі приєднання одного суб'єкта господарювання до іншого, початком робіт над проектом вважається придбання активів, безпосередньо пов'язаних із суб'єктом господарювання, який приєднується.

До державної допомоги у формі податкових заходів вимоги, передбачені підпунктами «а – в» цього пункту, не застосовуються.

Державна допомога у формі податкових заходів вважається такою, що має стимулюючий ефект, якщо право на отримання державної допомоги надано:

до початку робіт над проєктом чи провадженням діяльності, за винятком випадків, де діяльність вже охоплювалася попередніми програмами підтримки у формі податкових заходів;

відповідно до об'єктивних критеріїв без подальших дискреційних дій надавача державної допомоги.

Вимоги цього пункту не застосовуються до:

державної допомоги у формі звільнення від сплати непрямих податків (крім ПДВ), якщо виконуються умови пункту 25 цих критеріїв;

державної допомоги для усунення шкоди навколишньому природному середовищу, реабілітації природних середовищ існування та екосистем, якщо витрати на відновлення або реабілітацію перевищують збільшення вартості землі чи майна та виконуються умови пункту 27 цих критеріїв;

державної допомоги для захисту або відновлення біорізноманіття та реалізації природоорієнтованих рішень для адаптації до зміни клімату та пом'якшення наслідків, якщо виконуються умови пункту 27 цих критеріїв;

державна допомога для сприяння виробництву та використанню енергії з відновлюваних джерел енергії згідно з пунктами 22, 23 і 24 цих критеріїв, коли допомога надається відповідно до об'єктивних та недискримінаційних критеріїв, а право на отримання державної допомоги надано отримувачу державної допомоги до початку робіт над проєктом чи провадженням діяльності.

7. Державна допомога надається у формах, визначених Законом України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання», залежно від виду державної допомоги, передбаченого в пункті 14 цих критеріїв.

8. Максимальний розмір державної допомоги, що може бути наданий отримувачу державної допомоги, визначається з урахуванням сукупного розміру державної допомоги і не може перевищувати 100 відсотків суми допустимих витрат.

9. Сукупний розмір державної допомоги, включно з незначною державною допомогою, яка надається отримувачеві державної допомоги на відшкодування допустимих витрат, розраховується як сума державної допомоги за всіма програмами державної допомоги та/або індивідуальної державної допомоги.

10. Державна допомога з визначеними допустимими витратами може поєднуватися з:

будь-якою іншою державною допомогою, якщо така допомога стосується різних визначених допустимих витрат;

будь-якою іншою державною допомогою, включно з незначною державною допомогою, щодо тих самих допустимих витрат, які частково або повністю перекриваються, якщо таке поєднання не призводить до перевищення максимального розміру державної допомоги, що може надаватися. У такому разі надавач державної допомоги повинен для кожного заходу державної допомоги

встановити методи, які використовуються для забезпечення дотримання умов, викладених у цьому пункті.

11. Визначення максимального розміру державної допомоги та суми допустимих витрат здійснюється з урахуванням сплачених податків і зборів (обов'язкових платежів), крім податку на додану вартість, у разі якщо його відшкодування здійснюється відповідно до закону.

Допустимі витрати та їх розмір документально підтверджуються надавачем державної допомоги.

12. Державна допомога, що буде виплачена в майбутньому, у тому числі та, що виплачується кількома частинами, а також розмір допустимих витрат, приводяться надавачем державної допомоги у відповідність із їх розміром на дату отримання державної допомоги в розпорядження.

13. Надавач державної допомоги протягом шести місяців із дати надання державної допомоги або, якщо державна допомога надається у формі податкових заходів, протягом одного року з дня подання податкової декларації, або у випадку надання незаконної державної допомоги, щодо якої Уповноважений орган з питань державної допомоги прийняв рішення про допустимість такої допомоги для конкуренції, протягом шести місяців після прийняття відповідного рішення Уповноваженим органом з питань державної допомоги на власному офіційному вебсайті оприлюднює таку інформацію:

мета і форма державної допомоги;

підстави надання державної допомоги;

період надання державної допомоги;

найменування отримувача державної допомоги, його категорію (суб'єкта малого, середнього або великого підприємництва) та вид його економічної діяльності;

загальний обсяг державної допомоги та її частка в загальному бюджеті діяльності чи робіт, на які надається державна допомога.

Ця інформація має бути доступною для громадськості без обмежень. Надавач державної допомоги забезпечує зберігання зазначеної інформації протягом десяти років.

14. Державна допомога надається за видами, а саме державна допомога:

1) на охорону навколишнього природного середовища, включно із заходами для скорочення викидів парникових газів (декарбонізацію);

2) для розгортання інфраструктури зарядки або заправки;

3) для придбання, оренди екологічно чистого транспорту або транспорту з нульовим рівнем викидів (для автомобільного, залізничного, річкового та морського транспорту), а також для модернізації транспорту, крім літаків, для подальшої кваліфікації його як екологічно чистого транспорту або транспорту з нульовим рівнем викидів;

- 4) на здійснення заходів з енергетичної ефективності (крім енергетичної ефективності будівель);
- 5) на здійснення заходів з енергетичної ефективності будівель;
- 6) на сприяння укладенню договорів на підвищення енергетичної ефективності;
- 7) для впровадження заходів, здійснення яких забезпечує підвищення рівня енергетичної ефективності в будівлях, та реалізується фондом енергоефективності або іншими фінансовими посередниками;
- 8) інвестиційного характеру на сприяння виробництву та використанню енергії з відновлюваних джерел, відновлюваного водню та вискоєфективній когенерації, за винятком електричної енергії, виробленої з відновлюваного водню;
- 9) операційного характеру на сприяння виробництву та використанню електричної енергії з відновлюваних джерел енергії, за винятком електричної енергії, виробленої з відновлюваного водню;
- 10) на сприяння виробництву та використанню енергії з відновлюваних джерел енергії, яка виробляється на малих установках, або енергетичними кооперативами, за винятком електричної енергії, виробленої з відновлюваного водню;
- 11) у формі зниження ставки непрямих податків (крім ПДВ);
- 12) у формі зниження ставки екологічного податку;
- 13) для усунення шкоди навколишньому природному середовищу, реабілітації природних середовищ існування та екосистем, захисту або відновлення біологічного різноманіття та реалізації природоорієнтованих рішень для адаптації до зміни клімату та пом'якшення наслідків таких змін;
- 14) на будівництво, розширення та модернізацію об'єктів у сфері централізованого теплопостачання та/або охолодження;
- 15) для ефективного використання ресурсів та для підтримки переходу до циркулярної економіки;
- 16) на здійснення заходів із будівництва або модернізації об'єктів енергетичної інфраструктури;
- 17) на проведення екологічних досліджень або отримання консультаційних послуг, включаючи енергетичні аудити, з питань охорони навколишнього природного середовища та енергетики;
- 18) на здійснення заходів, які забезпечують належний рівень безпеки постачання електричної енергії;
- 19) для підтримки закриття електростанцій, які спалюють вугілля, торф або горючі сланці, та припинення діяльності з видобутку вугілля, торфу або горючого сланцю.

15. Метою надання державної допомоги, визначеної в підпункті 1 пункту 14 цих критеріїв, є сприяння досягненню цілей охорони навколишнього природного середовища, включаючи здійснення заходів для скорочення викидів парникових газів.

Така державна допомога не надається для покриття витрат на придбання та експлуатацію обладнання, машин та промислових виробничих потужностей, що використовують викопне паливо, включаючи ті, що використовують природний газ.

Допустимими витратами, що можуть бути відшкодовані отримувачу державної допомоги, визначеної в підпункті 1 пункту 14 цих критеріїв, є:

капітальні інвестиції на встановлення додаткових компонентів, що покращують рівень охорони навколишнього природного середовища наявного обладнання, машин і промислових виробничих потужностей, які використовують викопне паливо, у разі якщо такі інвестиції не призведуть до розширення виробничих потужностей, та збільшення споживання викопного палива;

капітальні інвестиції в обладнання та машини, що використовують водень, та інфраструктуру, що транспортує водень, за умови, що водень, який використовується та/або транспортується, є відновлюваним воднем;

капітальні інвестиції в обладнання та машини, що використовують водневе паливо, енергетичний вміст якого отримано з відновлюваних джерел енергії, відмінних від біомаси;

капітальні інвестиції в установки, обладнання та машини, що виробляють водень, який не кваліфікується як відновлювальний водень, та спеціальну інфраструктуру, яка пов'язана з транспортуванням, зберіганням водню, який не кваліфікується як відновлювальний водень, при умові, що вироблений, використаний та/або транспортований водень на основі електроенергії забезпечує скорочення викидів парникових газів протягом свого життєвого циклу не менше, ніж на 70 відсотків порівняно з аналогом викопного палива 94 г CO₂eq/МДж;

капітальні інвестиції в уловлювання та транспортування двоокис вуглецю, а саме:

в уловлювання та зберігання вуглецю (УЗВ);

в уловлювання та використання вуглецю (УВВ).

За рахунок державної допомоги, визначеної в підпункті 1 пункту 14 цих критеріїв, відшкодовуються перелічені витрати отримувачів державної допомоги на капітальні інвестиції, які безпосередньо забезпечують одну з таких умов:

підвищення рівня охорони навколишнього природного середовища в порівнянні із чинними екологічними стандартами;

підвищення визначеного законодавством України рівня охорони навколишнього природного середовища за відсутності відповідних екологічних стандартів;

підвищення рівня охорони навколишнього природного середовища відповідно до екологічних стандартів, які були затверджені, але ще не набрали чинності, за умови, що капітальні інвестиції повинні бути здійснені та реалізовані не менш, як за 18 місяців до дати набрання чинності новими екологічними стандартами.

Також капітальні інвестиції в уловлювання та транспортування двоокису вуглецю повинні одночасно відповідати таким умовам:

уловлювання та/або транспортування двоокису вуглецю, включаючи окремі елементи ланцюга УЗВ або УВВ, повинно бути інтегровано в повний ланцюг УЗВ та/або УВВ;

чиста (приведена) вартість інвестиційного проєкту протягом його життєвого циклу має бути від'ємною. Для цілей розрахунку чистої (приведеної) вартості проєкту необхідно враховувати витрати на викиди двоокису вуглецю, яких вдалося уникнути;

до суми допустимих витрат враховуються виключно додаткові інвестиційні витрати, пов'язані з уловлюванням двоокису вуглецю з установки, що його викидає (промислова установка чи електростанція), або безпосередньо з атмосферного повітря, та пов'язані з буферним зберіганням та транспортуванням уловлених викидів двоокису вуглецю.

Витрати, безпосередньо не пов'язані з досягненням вищого рівня охорони навколишнього природного середовища в порівнянні з тим, який існував до надання державної допомоги, не є допустимими.

Не є допустимою державна допомога для досягнення встановлених законодавством України чинних обов'язкових екологічних стандартів.

Якщо державна допомога спрямована на скорочення або уникнення прямих викидів, вона повинна не лише переміщувати відповідні викиди з одного сектора в інший, а й зменшувати такі викиди.

Сума допустимих витрат на капітальні інвестиції, що сприяють досягненню цілей охорони навколишнього природного середовища, включаючи здійснення заходів для скорочення викидів парникових газів, визначається шляхом порівняння здійсненої інвестиції з наданням державної допомоги з подібною інвестицією, здійсненою за відсутності державної допомоги. Різниця між обсягами відповідних витрат на здійснення таких інвестицій є сумою допустимих витрат, пов'язаних з охороною навколишнього природного середовища (додаткові інвестиційні витрати).

Максимальний розмір державної допомоги не повинен перевищувати 55 відсотків суми допустимих витрат. У разі, якщо капітальні інвестиції, крім тих, які пов'язані з використанням біомаси, призводять до 100 відсотків скорочення прямих викидів парникових газів, максимальний розмір державної допомоги становить до 65 відсотків суми допустимих витрат.

У разі капітальних інвестицій, пов'язаних з уловлюванням та транспортуванням двоокису вуглецю, максимальний розмір державної допомоги становить до 45 відсотків суми допустимих витрат.

Максимальний розмір державної допомоги може бути збільшений на 10 відсотків для суб'єктів середнього підприємництва і на 20 відсотків для суб'єктів малого підприємництва.

Максимальний розмір державної допомоги становить до 100 відсотків суми допустимих витрат, якщо така допомога надається у процесі конкурсних торгів.

Як альтернативу способу розрахунку максимального розміру державної допомоги, визначеного абзацами двадцять другим – двадцять шостим цього пункту, надавач державної допомоги може встановити максимальний розмір державної допомоги в межах різниці між сумою допустимих витрат, безпосередньо пов'язаних із досягненням більш високого рівня захисту навколишнього середовища, та операційним прибутком від здійснення відповідної інвестиції. Операційний прибуток вираховується від суми допустимих витрат заздалегідь на основі обґрунтованих прогнозів і контролюється за допомогою механізму повернення отримувачем державної допомоги суми, що фактично перевищить різницю між сумою допустимих витрат та операційним прибутком від здійснення інвестицій.

Якщо сума допустимих витрат не визначається шляхом порівняння здійсненої інвестиції з наданням державної допомоги з подібною інвестицією, здійсненою за відсутності державної допомоги, і державна допомога не надається в процесі конкурсних торгів, сумою допустимих витрат є сума капітальних інвестицій, що сприяють досягненню цілей охорони навколишнього природного середовища, а максимальний розмір державної допомоги, зазначений в абзацах двадцять третьому – двадцять п'ятому цього пункту, зменшується на 50 відсотків.

Якщо загальний обсяг державної допомоги на охорону навколишнього природного середовища, включно із заходами для скорочення викидів парникових газів (декарбонізацію), не перевищує 30 млн євро за офіційним валютним курсом Національного банку, встановленим на дату надання державної допомоги, для одного отримувача державної допомоги в рамках реалізації одного проєкту, така державна допомога має відповідати умовам, встановленим у цьому пункті та в пунктах 4-13 цих критеріїв. У разі, якщо загальний обсяг такої державної допомоги для одного отримувача в рамках реалізації одного проєкту перевищує 30 млн євро, то така державна допомога має відповідати умовам, встановленим у пунктах 4-13 та 34 цих критеріїв.

Якщо загальний обсяг державної допомоги, яка надається з метою здійснення інвестиції в будівництво спеціальної інфраструктури, яка пов'язана з транспортуванням, зберіганням відпрацьованого тепла, двоокису вуглецю та/або водню, за умови, що водень, який використовується та/або транспортується, є відновлюваним воднем, не перевищує 25 млн євро за офіційним валютним курсом Національного банку, встановленим на дату надання державної допомоги, для одного отримувача державної допомоги в рамках реалізації одного проєкту, така державна допомога має відповідати умовам, встановленим у цьому пункті та в пунктах 4-13 цих критеріїв. У разі, якщо загальний обсяг такої державної допомоги для одного отримувача в рамках реалізації одного проєкту перевищує 25 млн євро, то така державна допомога має відповідати умовам, встановленим у пунктах 4-13 та 34 цих критеріїв.

16. Державна допомога, визначена в підпункті 2 пункту 14 цих критеріїв, надається з метою розгортання інфраструктури зарядки або заправки

транспортних засобів, яка забезпечує транспортні засоби, мобільне термінальне обладнання або мобільне наземне обладнання електричною енергією або воднем.

У разі надання державної допомоги для розгортання інфраструктури заправки транспортних засобів, яка забезпечує транспортні засоби, мобільне термінальне обладнання або мобільне наземне обладнання воднем, надавач державної допомоги покладає на отримувача державної допомоги зобов'язання забезпечити в термін до 31 грудня 2035 року перехід такої інфраструктури заправки на постачання виключно відновлюваного водню.

Допустимими витратами є витрати на будівництво, встановлення, модернізацію або розширення інфраструктури зарядки або заправки. Ці витрати можуть включати витрати на саму зазначену інфраструктуру та відповідне технічне обладнання, установку або модернізацію електричних або інших компонентів, включаючи електричні кабелі та силові трансформатори, необхідні для підключення зазначеної інфраструктури до мережі або до місцевого блоку виробництва чи зберігання електроенергії або водню, а також інженерні роботи, адаптацію землі та/або доріг, витрати на встановлення та витрати на отримання відповідних документів дозвільного характеру.

Допустимими витратами також є капітальні інвестиції на локальну установку для виробництва відновлюваної електроенергії або водню з відновлюваних джерел енергії на місці розгортання відповідної інфраструктури та капітальні інвестиції на установки для зберігання відновлюваної електроенергії або відновлювального водню. Номінальна виробнича потужність такої локальної установки для виробництва відновлюваної електроенергії або відновлюваного водню не повинна перевищувати максимальної номінальної потужності або ємності інфраструктури зарядки або заправки, до якої вона підключена.

Державна допомога надається у процесі конкурсних торгів та її максимальний розмір не повинен перевищувати 100 відсотків суми допустимих витрат.

У разі надання державної допомоги на підставі програми державної допомоги надавач може не застосовувати процес конкурсних торгів, у такому випадку максимальний розмір державної допомоги не повинен перевищувати 35 відсотків суми допустимих витрат і може бути збільшений на 20 відсотків для суб'єктів середнього підприємництва та на 30 відсотків для суб'єктів малого підприємництва. При цьому обсяг державної допомоги на одного отримувача в межах такої програми державної допомоги не повинен перевищувати 40 відсотків загального бюджету відповідної програми державної допомоги.

Отримувачі державної допомоги для розгортання інфраструктури зарядки або заправки транспортних засобів повинні забезпечити встановлення ринкових цін за користування інфраструктурою зарядки або заправки транспортних засобів.

Якщо інфраструктура зарядки або заправки транспортних засобів, для якої надається державна допомога, доступна для інших користувачів, крім отримувача(-ів) державної допомоги, то умови доступу таких користувачів до

цієї інфраструктури зарядки або заправки повинні бути недискримінаційними та загальнодоступними. Плата, що стягується з користувачів, крім отримувача(-ів) державної допомоги, за користування інфраструктурою зарядки або заправки, повинна відповідати ринковим цінам.

Передача інфраструктури зарядки або заправки транспортних засобів в експлуатацію суб'єктам господарювання здійснюється на відкритій, прозорій та недискримінаційній основі з урахуванням вимог законодавства України. Зазначене в цьому пункті положення не поширюється на суб'єктів господарювання комунальної або державної форми власності, які належать до сфери управління органу державної влади або органу місцевого самоврядування, за умови, що більше 80 відсотків обсягу (прогнозованого обсягу) діяльності таких суб'єктів господарювання протягом трирічного періоду (зокрема, за доходом), що передуює наданню державної допомоги, пов'язано з виконанням завдань, покладених відповідно до законодавства України на відповідний орган державної влади або орган місцевого самоврядування.

Якщо державна допомога надається для розгортання нової інфраструктури зарядки, яка дозволяє передавати електроенергію з вихідною потужністю не більше 22 кВт, така інфраструктура повинна підтримувати функції інтелектуальної зарядки.

Якщо загальний обсяг державної допомоги, визначеної в підпункті 2 пункту 14 цих критеріїв, не перевищує 30 млн євро за офіційним валютним курсом Національного банку, встановленим на дату надання державної допомоги, для одного отримувача державної допомоги в рамках реалізації одного проєкту, а в разі надання такої державної допомоги на підставі програми державної допомоги, її річний бюджет не перевищує 300 млн євро за офіційним валютним курсом Національного банку, встановленим на дату надання державної допомоги, така державна допомога має відповідати умовам, встановленим у цьому пункті та в пунктах 4-13 цих критеріїв. У разі, якщо загальний обсяг такої державної допомоги перевищує 30 млн євро та 300 млн євро відповідно, то така державна допомога має відповідати умовам, встановленим у пунктах 4-13 та 34 цих критеріїв.

Пункт 16 цих критеріїв не застосовується до державної допомоги для покриття витрат на розгортання інфраструктури зарядки або заправки в портах; така державна допомога має відповідати умовам, встановленим у пунктах 4-13 та 34 цих критеріїв.

17. Державна допомога, визначена в підпункті 3 пункту 14 цих критеріїв, надається з метою придбання, оренди екологічно чистого транспорту або транспорту з нульовим рівнем викидів (для автомобільного, залізничного, річкового та морського транспорту), а також для модернізації транспорту, крім літаків, для подальшої кваліфікації його як екологічно чистого транспорту або транспорту з нульовим рівнем викидів.

Державна допомога надається для придбання або оренди щонайменше на 12 місяців екологічно чистого транспорту, що принаймні частково працює на

електроенергії або водні, або транспорту з нульовим рівнем викидів, а також для модернізації транспорту для подальшої його кваліфікації як екологічно чистого транспорту або транспорту з нульовим рівнем викидів.

Допустимими витратами є:

додаткові витрати на капітальні інвестиції для придбання екологічно чистого транспорту або транспорту з нульовим рівнем викидів, обсяг яких розраховується як різниця між капітальними інвестиціями на придбання екологічно чистого транспорту або транспорту з нульовим рівнем викидів та капітальними інвестиціями на придбання аналогічного транспорту, для задоволення тих самих потреб, який відповідає чинним стандартам і був би придбаний без державної допомоги;

додаткові витрати на оренду екологічно чистого транспорту або транспорту з нульовим рівнем викидів, обсяг яких розраховується як різниця оренди екологічно чистого транспорту або транспорту з нульовим рівнем викидів та оренди аналогічного транспорту, для задоволення тих самих потреб, який відповідає чинним стандартам і був би орендований без надання державної допомоги. До розрахунку суми допустимих витрат не включаються експлуатаційні витрати, пов'язані з експлуатацією транспорту, зокрема, витрати на електроенергію, витрати на страхування, витрати на технічне обслуговування, незалежно від того, чи включені вони до договору оренди;

витрати на капітальні інвестиції для модернізації транспорту для подальшої його кваліфікації як екологічно чистого транспорту або транспорту з нульовим рівнем викидів.

Державна допомога для придбання екологічно чистого транспорту або транспорту з нульовим рівнем викидів та для модернізації транспорту надається в процесі конкурсних торгів та її максимальний розмір не повинен перевищувати:

100 відсотків суми допустимих витрат на купівлю чи оренду транспорту з нульовим рівнем викидів або модернізацію транспорту для подальшої його кваліфікації, як транспорту з нульовим рівнем викидів;

80 відсотків суми допустимих витрат на купівлю чи оренду екологічно чистого транспорту або на модернізацію транспорту для подальшої його кваліфікації, як екологічно чистого транспорту.

При наданні державної допомоги, визначеної в підпункті 3 пункту 14 цих критеріїв, надавач може не застосовувати процес конкурсних торгів у разі, якщо державна допомога надається:

на підставі програми державної допомоги, при цьому її максимальний розмір не повинен перевищувати 20 відсотків суми допустимих витрат, і цей розмір може бути збільшений на 10 відсотків для транспорту з нульовим рівнем викидів, на 20 відсотків для суб'єктів середнього підприємництва, на 30 відсотків для суб'єктів малого підприємництва;

суб'єктам господарювання на придбання екологічно чистого транспорту або транспорту з нульовим рівнем викидів для здійснення діяльності з перевезення пасажирів громадським транспортом, якщо такі суб'єкти господарювання були

обрані органом державної (місцевої) влади на конкурсних засадах, при цьому її максимальний розмір не повинен перевищувати 40 відсотків суми допустимих витрат та може бути збільшений на 10 відсотків для транспорту з нульовим рівнем викидів.

Якщо загальний обсяг державної допомоги на придбання, оренду екологічно чистого транспорту або транспорту з нульовим рівнем викидів, а також для модернізації транспорту, не перевищує 30 млн євро за офіційним валютним курсом Національного банку, встановленим на дату надання державної допомоги, для одного отримувача державної допомоги в рамках реалізації одного проєкту, така державна допомога має відповідати умовам, встановленим у цьому пункті та в пунктах 4-13 цих критеріїв. У разі, якщо загальний обсяг такої державної допомоги для одного отримувача в рамках реалізації одного проєкту перевищує 30 млн євро, то така державна допомога має відповідати умовам, встановленим у пунктах 4-13 та 34 цих критеріїв.

18. Державна допомога, визначена в підпункті 4 пункту 14 цих критеріїв, надається з метою впровадження заходів, здійснення яких забезпечує підвищення рівня енергетичної ефективності (крім енергетичної ефективності будівель) порівняно з наявним, за умови, що впровадження таких заходів не передбачається чинними екологічними стандартами. Така державна допомога може бути надана для інвестицій, здійснених для відповідності екологічним стандартам, які були прийняті, але ще не набули чинності, за умови, що інвестиції реалізовано та завершено не пізніше, ніж за 18 місяців до набрання чинності стандартом.

Зазначена державна допомога не надається:

для підтримки когенерації;

для підтримки систем централізованого теплопостачання та/або охолодження;

для встановлення енергетичного обладнання, що працює на викопному паливі, включаючи природний газ.

Допустимими витратами є додаткові витрати на капітальні інвестиції, необхідні для досягнення вищого рівня енергетичної ефективності, у порівнянні з тим рівнем енергетичної ефективності, який існував до надання державної допомоги.

Витрати, які безпосередньо не пов'язані з досягненням підвищення рівня енергетичної ефективності порівняно з наявним, не є допустимими.

Розмір додаткових витрат на здійснення капітальних інвестицій для підвищення рівня енергетичної ефективності порівняно з наявним визначається шляхом порівняння здійсненої інвестиції з наданням державної допомоги з подібною інвестицією, яка була б здійсненою за відсутності державної допомоги. Різниця між сумами відповідних витрат на такі інвестиції є сумою допустимих витрат.

Якщо капітальні інвестиції спрямовані виключно на підвищення енергетичної ефективності і не існує менш енергоефективної інвестиції, сумою допустимих витрат є загальна сума витрат на такі капітальні інвестиції.

Максимальний розмір державної допомоги, визначеної в підпункті 4 пункту 14 цих критеріїв, не повинен перевищувати 45 відсотків суми допустимих витрат. Максимальний розмір державної допомоги може бути збільшений на 20 відсотків для суб'єктів малого підприємництва і на 10 відсотків для суб'єктів середнього підприємництва.

Максимальний розмір державної допомоги може становити до 100 відсотків суми допустимих витрат, якщо допомога надається в процесі конкурсних торгів.

У разі, якщо сума допустимих витрат визначається надавачем державної допомоги без порівняння здійсненої інвестиції з наданням державної допомоги з подібною інвестицією, здійсненою за відсутності державної допомоги, та державна допомога надається за відсутності процесу конкурсних торгів, сумою допустимих витрат є загальна сума витрат на капітальні інвестиції, безпосередньо пов'язані з досягненням підвищення рівня енергетичної ефективності, а максимальний розмір державної допомоги, зазначений в абзаці десятому цього пункту, зменшується на 50 відсотків.

Якщо загальний обсяг державної допомоги, визначеної в підпункті 4 пункту 14 цих критеріїв, не перевищує 30 млн євро за офіційним валютним курсом Національного банку, встановленим на дату надання державної допомоги, для одного отримувача державної допомоги в рамках реалізації одного проєкту, така державна допомога має відповідати умовам, встановленим у цьому пункті та в пунктах 4-13 цих критеріїв. У разі, якщо загальний обсяг такої державної допомоги для одного отримувача в рамках реалізації одного проєкту перевищує 30 млн євро, то така державна допомога має відповідати умовам, встановленим у пунктах 4-13 та 34 цих критеріїв.

19. Державна допомога, визначена в підпункті 5 пункту 14 цих критеріїв, надається з метою впровадження заходів, здійснення яких забезпечує підвищення рівня енергетичної ефективності будівель порівняно з наявним, за умови, що впровадження таких заходів не передбачається чинними екологічними стандартами.

Така державна допомога може бути надана для інвестицій, здійснених для відповідності екологічним стандартам, які були прийняті, але ще не набули чинності. У разі, якщо такі екологічні стандарти є мінімальними стандартами енергетичної ефективності, надавач державної допомоги повинен забезпечити надання отримувачем державної допомоги точного плану та графіка впровадження заходу з підвищення енергетичної ефективності будівлі, які підтверджують, що такий захід є достатнім для приведення будівлі у відповідність із такими мінімальними стандартами енергетичної ефективності.

У разі, якщо такі екологічні стандарти не є мінімальними стандартами енергетичної ефективності, інвестиції повинні бути реалізовані та завершені не пізніше, ніж за 18 місяців до набрання чинності відповідним стандартом.

Зазначена державна допомога не надається:

для підтримки когенерації;

для підтримки систем централізованого теплопостачання та/або охолодження;

для встановлення енергетичного обладнання, що працює на викопному паливі, включаючи природний газ.

Допустимими витратами є витрати на капітальні інвестиції, які безпосередньо забезпечують підвищення рівня енергетичної ефективності будівель порівняно з наявним. Витрати, не пов'язані безпосередньо з досягненням підвищеного рівня енергетичної ефективності будівлі, не є допустимими. Державна допомога також надається для підвищення енергетичної ефективності опалювального чи охолоджуючого обладнання всередині будівлі.

До категорії отримувачів такої державної допомоги належать як власник будівлі, так і орендар, залежно від того, хто замовляє енергоефективний захід.

Державна допомога, визначена в підпункті 5 пункту 14 цих критеріїв, має сприяти підвищенню енергетичної ефективності будівель, вимірної в первинній енергії, щонайменше на:

20 відсотків порівняно із ситуацією до надання державної допомоги, у разі реконструкції вже наявних будівель; або

10 відсотків порівняно із ситуацією до надання державної допомоги, у разі здійснення заходів із реконструкції, що стосуються встановлення або заміни лише одного типу будівельного елемента (технічної системи будівлі чи елемента каркасу будівлі), і такі цільові заходи з реконструкції не становлять більше ніж 30 відсотків бюджету відповідної програми державної допомоги, спрямованої на підвищення рівня енергетичної ефективності будівель; або

10 відсотків порівняно з мінімальними вимогами до енергетичної ефективності будівель із близьким до нульового рівнем споживання енергії.

Початкове споживання первинної енергії та очікуване підвищення енергетичної ефективності будівель встановлюються з посиланням на енергетичний сертифікат.

Державна допомога, надана для підвищення рівня енергетичної ефективності будівлі, може поєднуватися з державною допомогою для таких заходів:

1) встановлення інтегрованого стаціонарного обладнання, що виробляє електричну та теплову енергію, вироблену з відновлюваних джерел енергії, включаючи, але не обмежуючись, фотоелектричні модулі та теплові насоси;

2) встановлення установок зберігання енергії з відновлюваних джерел, виробленої стаціонарними установками. Така установка зберігання енергії має зберігати не менше, ніж 75 відсотків річного обсягу енергії, виробленої безпосередньою підключеною генеруючою установкою;

3) підключення до енергоефективної системи централізованого опалення та встановлення відповідного обладнання;

4) будівництво та встановлення інфраструктури зарядки, що розташована безпосередньо в будівлі або примикає до неї, а також пов'язаної інфраструктури, такої як повітроводи, для використання користувачами будівлі;

5) встановлення обладнання для цифровізації будівлі, зокрема, для підвищення її готовності до інтелектуального використання, включаючи пасивну внутрішню електропроводку або структуровані кабелі для мереж передачі даних і допоміжної частини широкосмугової інфраструктури на території, до якої належить будівля, але за винятком проводки або кабелю для мереж передачі даних за межами такої території;

б) інвестиції в «зелені дахи» та обладнання для накопичення та використання дощової води.

У разі здійснення декількох заходів, зазначених у підпунктах 1-6 цього пункту, всі витрати на капітальні інвестиції у відповідні установки й обладнання є допустимими витратами.

При цьому, якщо загальний обсяг державної допомоги не перевищує 30 млн євро за офіційним валютним курсом Національного банку, встановленим на дату надання державної допомоги, для одного отримувача державної допомоги в рамках реалізації одного проєкту, така державна допомога має відповідати умовам, встановленим у цьому пункті та в пунктах 4-13 цих критеріїв. У разі, якщо загальний обсяг такої державної допомоги для одного отримувача в рамках реалізації одного проєкту перевищує 30 млн євро, то така державна допомога має відповідати умовам, встановленим у пунктах 4-13 та 34 цих критеріїв.

Максимальний розмір державної допомоги, визначеної в підпункті 5 пункту 14 цих критеріїв, не повинен перевищувати 45 відсотків суми допустимих витрат.

У разі, якщо державна допомога передбачає встановлення або заміну лише одного типу будівельного елемента (технічної системи будівлі чи елемента каркасу будівлі), максимальний розмір державної допомоги не повинен перевищувати 40 відсотків суми допустимих витрат.

Якщо державна допомога надається на підвищення енергетичної ефективності будівель для відповідності мінімальним чинним стандартам енергетичної ефективності менш, ніж за 18 місяців до набрання чинності цими стандартами, максимальний розмір державної допомоги не повинен перевищувати:

30 відсотків суми допустимих витрат, якщо державна допомога передбачає встановлення або заміну лише одного типу будівельного елемента (технічної системи будівлі чи елемента каркасу будівлі);

35 відсотків суми допустимих витрат у всіх інших випадках.

Максимальний розмір державної допомоги може бути збільшений:

на 20 відсотків для суб'єктів малого підприємництва;

на 10 відсотків для суб'єктів середнього підприємництва;

на 15 відсотків для державної допомоги, наданої для підвищення енергетичної ефективності наявних будівель, якщо така допомога сприяє

підвищенню енергетичної ефективності будівлі, виміряної в первинній енергії, не менш, ніж на 40 відсотків порівняно із ситуацією, яка існувала до надання державної допомоги, та забезпечує підвищення енергетичної ефективності будівлі понад рівень, встановлений мінімальними стандартами енергетичної ефективності, зокрема, які набирають чинності не пізніше, ніж за 18 місяців з дати здійснення та реалізації інвестиції.

Якщо загальний обсяг державної допомоги, визначеної в підпункті 5 пункту 14 цих критеріїв, не перевищує 30 млн євро за офіційним валютним курсом Національного банку, встановленим на дату надання державної допомоги, для одного отримувача державної допомоги в рамках реалізації одного проєкту, така державна допомога має відповідати умовам, встановленим у цьому пункті та в пунктах 4-13 цих критеріїв. У разі, якщо загальний обсяг такої державної допомоги для одного отримувача в рамках реалізації одного проєкту перевищує 30 млн євро, то така державна допомога має відповідати умовам, встановленим у пунктах 4-13 та 34 цих критеріїв.

20. Державна допомога, визначена в підпункті 6 пункту 14 цих критеріїв, надається з метою сприяння укладенню договорів на підвищення енергетичної ефективності.

Отримувачами державної допомоги, визначеної в підпункті 6 пункту 14 цих критеріїв, є суб'єкти малого, середнього підприємництва та суб'єкти малого підприємництва середньої капіталізації, які є постачальниками заходів із підвищення енергетичної ефективності.

Така державна допомога надається у формі кредиту, гарантії чи іншої фінансової послуги, визначеної в законодавстві України, яка спрямована на фінансування суб'єкта господарювання, який є постачальником заходу з підвищення енергетичної ефективності згідно з договором на підвищення енергетичної ефективності.

Термін кредиту або гарантії не повинен перевищувати 10 років.

Якщо державна допомога надається у формі кредиту, то співфінансування фінансових установ, які є кредиторами, не повинно бути нижчим за 30 відсотків вартості основного кредитного портфеля на договори на підвищення енергетичної ефективності, а погашення постачальником заходів із підвищення енергетичної ефективності має бути не менше номінальної суми кредиту.

Якщо державна допомога надається у формі гарантії, гарантія не повинна перевищувати 80 відсотків основної суми кредиту, а збитки повинні розподілятися пропорційно між кредитною установою та надавачем державної допомоги. При цьому гарантована сума повинна зменшуватися пропорційно таким чином, щоб гарантія не покривала більше 80 відсотків непогашеної суми кредиту протягом всього терміну кредитування.

Якщо загальний розмір фінансування, отриманого у зв'язку із залученням державної допомоги у формі фінансової послуги, не перевищує 30 млн євро за офіційним валютним курсом Національного банку, встановленим на дату надання державної допомоги, така державна допомога має відповідати умовам,

встановленим у цьому пункті та в пунктах 4-13 цих критеріїв. У разі, якщо загальний обсяг такої державної допомоги перевищує зазначений розмір, то така державна допомога має відповідати умовам, встановленим у пунктах 4-13 та 34 цих критеріїв.

21. Державна допомога, визначена в підпункті 7 пункту 14 цих критеріїв, надається з метою впровадження заходів, здійснення яких забезпечує підвищення рівня енергетичної ефективності в будівлях, та реалізується Фондом енергоефективності або іншими фінансовими посередниками у формі надання гарантій, кредитів.

Допустимими витратами є загальні витрати на капітальні інвестиції в межах реалізації відповідних проєктів з енергетичної ефективності, які забезпечують підвищення рівня енергетичної ефективності будівель, включаючи підвищення енергетичної ефективності опалювального обладнання всередині будівлі.

Така державна допомога може бути надана для інвестицій, здійснених для відповідності екологічним стандартам, які були прийняті, але ще не набрали чинності. У разі, якщо такі екологічні стандарти є мінімальними стандартами енергетичної ефективності, надавач державної допомоги повинен забезпечити надання отримувачем державної допомоги точного плану та графіка впровадження заходу з підвищення енергетичної ефективності будівлі, які підтверджують, що такий захід є достатнім для приведення будівлі у відповідність із такими мінімальними стандартами енергетичної ефективності.

У разі, якщо такі екологічні стандарти не є мінімальними стандартами енергетичної ефективності, інвестиції повинні бути реалізовані та завершені не пізніше, ніж за 18 місяців до дня набрання чинності відповідним стандартом.

Зазначена державна допомога не надається:

для інвестицій, здійснених для відповідності екологічним стандартам, які були прийняті, та є чинними;

для встановлення енергетичного обладнання, що працює на викопному паливі, включаючи природний газ.

Державна допомога, визначена в підпункті 7 пункту 14 цих критеріїв, може поєднуватися з державною допомогою для таких заходів:

1) встановлення інтегрованого стаціонарного обладнання, що виробляє електричну та теплову енергію, вироблену з відновлюваних джерел енергії, включаючи, але не обмежуючись, фотоелектричні модулі та теплові насоси;

2) встановлення установок зберігання енергії для зберігання енергії з відновлюваних джерел, виробленої стаціонарними установками. Така установка зберігання енергії має зберігати не менше, ніж 75 відсотків річного обсягу енергії від безпосередньо підключеної установки для виробництва відновлюваної енергії;

3) підключення до енергоефективної системи централізованого опалення та встановлення відповідного обладнання;

4) будівництво та встановлення інфраструктури зарядки, що розташована безпосередньо в будівлі або примикає до неї, а також пов'язаної інфраструктури, такої як повітроводи, для використання користувачами будівлі;

5) встановлення обладнання для цифровізації будівлі, зокрема, для підвищення її готовності до інтелектуального використання, включаючи пасивну внутрішню електропроводку або структуровані кабелі для мереж передачі даних і допоміжної частини широкосмужової інфраструктури на території, до якої належить будівля, але за винятком проводки або кабелю для мереж передачі даних за межами такої території;

б) інвестиції в «зелені дахи» та обладнання для накопичення та використання дощової води.

У разі здійснення декількох заходів, зазначених у підпунктах 1-6 цього пункту, допустимими витратами є загальні витрати на капітальні інвестиції в межах реалізації відповідних проектів з енергетичної ефективності, які забезпечують підвищення рівня енергетичної ефективності будівель, та витрати на капітальні інвестиції в обладнання, перелічене в абзаці восьмому цього пункту. Якщо загальний обсяг такої державної допомоги не перевищує 30 млн євро за офіційним валютним курсом Національного банку, встановленим на дату надання державної допомоги, для одного отримувача державної допомоги в рамках реалізації одного проекту, така державна допомога має відповідати умовам, встановленим у цьому пункті та в пунктах 4-13 цих критеріїв. У разі, якщо загальний обсяг такої державної допомоги для одного отримувача в рамках реалізації одного проекту перевищує 30 млн євро, то така державна допомога має відповідати умовам, встановленим у пунктах 4-13 та 34 цих критеріїв.

Державна допомога для впровадження заходів, здійснення яких забезпечує підвищення рівня енергетичної ефективності в будівлях, надається із залученням Фонду енергоефективності чи іншого фінансового посередника шляхом надання йому відповідних фінансових ресурсів, зокрема, статутного капіталу, гарантій, кредитів (позик), який, у свою чергу, передає таку державну допомогу в максимально можливому обсязі отримувачам державної допомоги, які є власниками або орендарями будівлі.

Фонд енергоефективності або інший фінансовий посередник надає державну допомогу у формі кредитів або гарантій для реалізації проектів з енергетичної ефективності. Якщо номінальна вартість кредиту або гарантована сума для отримувача державної допомоги не перевищує 25 млн євро за офіційним валютним курсом Національного банку, встановленим на дату надання державної допомоги, в рамках реалізації одного проекту, така державна допомога має відповідати умовам, встановленим у цьому пункті та в пунктах 4-13 цих критеріїв. У разі, коли загальний обсяг такої державної допомоги перевищує зазначений розмір, то така державна допомога має відповідати умовам, встановленим у пунктах 4-13 та 34 цих критеріїв.

Якщо державна допомога надається у формі гарантії, гарантія не повинна перевищувати 80 відсотків основної суми кредиту. Погашення кредиту

отримувачем державної допомоги Фонду енергоефективності або іншому фінансовому посереднику не повинно бути меншим за номінальну вартість кредиту.

З метою виключення надання неправомірних переваг на рівні Фонду енергоефективності чи іншого фінансового посередника має бути забезпечено виконання таких умов:

керівники Фонду енергоефективності чи інші фінансові посередники мають бути обрані на конкурсних засадах через відкритий, прозорий, недискримінаційний процес згідно із законодавством України;

Фонд енергоефективності чи інші фінансові посередники здійснюють свою діяльність на комерційних засадах і є установами, які мають на меті одержання прибутку;

Фонд енергоефективності чи інші фінансові посередники передають державну допомогу в максимально можливому обсязі отримувачам державної допомоги, які є власниками або орендарями будівлі (зокрема, у вигляді більших обсягів фінансування, нижчих вимог до застави, нижчої плати за гарантію або нижчих відсоткових ставок за кредитом).

Максимальний розмір державної допомоги для впровадження заходів, здійснення яких забезпечує підвищення рівня енергетичної ефективності в будівлях, не повинен покривати більше ніж 70 відсотків загального обсягу фінансування, наданого для реалізації проєкту з підвищення енергетичної ефективності, та не менше ніж 30 відсотків загального обсягу фінансування, наданого для реалізації проєкту з підвищення енергетичної ефективності, повинно покриватись залученими незалежними приватними інвесторами.

У разі залучення Фондом енергоефективності чи іншим фінансовим посередником банків-партнерів для надання державної допомоги, виключається надання переваг на рівні банків-партнерів, якщо виконуються такі умови:

державна гарантія не надається щодо кредиту чи іншого фінансового зобов'язання, яке вже було укладено, без можливості коригування умов такого кредиту чи фінансового зобов'язання;

гарантований кредит не використовується для погашення іншого негарантованого кредиту тій самій фінансовій установі.

22. Державна допомога, визначена в підпункті 8 пункту 14 цих критеріїв, надається з метою сприяння виробництву та використанню енергії з відновлюваних джерел енергії, відновлювального водню та високоефективній когенерації, за винятком електричної енергії, виробленої з відновлюваного водню.

Допустимими витратами є загальні витрати на капітальні інвестиції для: реалізації проєктів, які спрямовані на зберігання електричної енергії і охоплюють як виробництво відновлюваної електричної енергії, так і її зберігання, якщо обидва елементи є компонентами єдиної інвестиції або якщо установка зберігання енергії є складовою наявного об'єкта електроенергетики, який виробляє відновлювану електричну енергію. Установка для зберігання

енергії має щорічно відбирати не менше 75 відсотків електричної енергії, виробленої напряму приєднаним об'єктом електроенергетики, який виробляє відновлювану електричну енергію;

виробництва та зберігання біопалива, біорідин, біогазу (включаючи біометан) і палива з біомаси, у разі якщо таке паливо відповідає критеріям сталості та скорочення викидів парникових газів. Установа зберігання енергії має щорічно відбирати не менше 75 відсотків вмісту палива від напряму приєднаних установок, що виробляють біопалива, біорідини, біогаз (включаючи біометан) і палива з біомаси;

виробництва водню лише для установок, які виробляють виключно відновлюваний водень. Для проєктів, що складаються з електролізера та одного або декількох об'єктів електроенергетики, які виробляють відновлювану електричну енергію, за однією точкою підключення до мережі, потужність електролізера не повинна перевищувати сумарної потужності відповідних об'єктів електроенергетики. Також державна допомога може надаватись на інфраструктуру для передачі, розподілу, зберігання відновлюваного водню;

високоєфективних когенераційних установок, у разі якщо вони не використовують викопні палива, за винятком природного газу, та забезпечують економію первинної енергії порівняно з окремим виробництвом теплової та електричної енергії.

Максимальний розмір державної допомоги не повинен перевищувати:

45 відсотків суми допустимих витрат для виробництва енергії з відновлюваних джерел енергії, відновлюваного водню та високоєфективної когенерації на основі відновлювальних джерел енергії;

30 відсотків суми всіх інших допустимих витрат, зазначених в абзацах другому – шостому цього пункту.

Максимальний розмір державної допомоги може бути збільшений на 20 відсотків для суб'єктів малого підприємництва та на 10 відсотків для суб'єктів середнього підприємництва.

Максимальний розмір державної допомоги, визначеної в підпункті 8 пункту 14 цих критеріїв, може становити до 100 відсотків суми допустимих витрат, якщо державна допомога надається в процесі конкурсних торгів.

Якщо загальний обсяг державної допомоги, визначеної в підпункті 8 пункту 14 цих критеріїв, не перевищує 30 млн євро за офіційним валютним курсом Національного банку, встановленим на дату надання державної допомоги, для одного отримувача державної допомоги в рамках реалізації одного проєкту, така державна допомога має відповідати умовам, встановленим у цьому пункті та в пунктах 4-13 цих критеріїв. У разі, якщо загальний обсяг такої державної допомоги для одного отримувача в рамках реалізації одного проєкту перевищує 30 млн євро, то така державна допомога має відповідати умовам, встановленим у пунктах 4-13 та 34 цих критеріїв.

Пункт 22 цих критеріїв не застосовується до державної допомоги, яка надається з метою сприяння виробництву та використанню електричної енергії,

виробленої з відновлюваного водню; така державна допомога має відповідати умовам, встановленим у пунктах 4-13 та 34 цих критеріїв.

23. Державна допомога, визначена в підпункті 9 пункту 14 цих критеріїв, надається з метою сприяння виробництву та використанню електричної енергії з відновлюваних джерел енергії, за винятком електричної енергії, виробленої з відновлюваного водню.

Допустимими витратами є будь-які витрати отримувача державної допомоги, які виникають під час провадження ним господарської діяльності з виробництва та використання електричної енергії з відновлюваних джерел енергії, за винятком електричної енергії, виробленої з відновлюваного водню.

Державна допомога, визначена в підпункті 9 пункту 14 цих критеріїв, надається у процесі конкурсних торгів.

Під час проведення конкурсних торгів надавач державної допомоги може встановлювати критерії відбору заявок, які обмежують можливість участі всіх бажаючих суб'єктів господарювання, у разі якщо:

державна допомога спрямована на підтримку проєктів, які демонструють технологію, що є першою в своєму роді в Україні та представляє значну інновацію, яка виходить за рамки сучасного науково-технічного рівня (далі – демонстраційний проєкт);

державна допомога спрямована не лише на заходи зі скорочення викидів парникових газів (декарбонізації), але й на покращення якості повітря чи усунення іншого забруднення;

надавач державної допомоги очікує, що відповідні сектори чи інноваційні технології мають потенціал зробити важливий та економічно ефективний внесок в охорону навколишнього природного середовища та декарбонізацію в довгостроковій перспективі;

державна допомога необхідна для досягнення диверсифікації, яка забезпечує уникнення загострення проблем, пов'язаних зі стабільністю електричної мережі;

надавач державної допомоги очікує, що більш вибіркового підхід призведе до зниження витрат на досягнення мети охорони навколишнього природного середовища та/або до меншого спотворення конкуренції.

Державна допомога надається у формі премії (надбавки, доплати тощо) до ринкової ціни або у формі контракту на різницю цін, за якими виробники продають свою електричну енергію безпосередньо на ринку.

Отримувачі державної допомоги повинні продавати свою електроенергію безпосередньо на ринку та нести загальнозвстановлені зобов'язання щодо балансування.

Отримувачі державної допомоги можуть передати відповідальність за балансування іншим суб'єктам господарювання від свого імені.

Державна допомога, визначена в підпункті 9 пункту 14 цих критеріїв, не надається за періоди, коли різниця цін є від'ємною.

Державна допомога не надається до введення в експлуатацію об'єкта, який забезпечує реалізацію проєкту щодо сприяння виробництву та використанню

електричної енергії з відновлюваних джерел енергії, а також після припинення його діяльності.

Якщо загальний обсяг державної допомоги, визначеної в підпункті 9 пункту 14 цих критеріїв, не перевищує 30 млн євро за офіційним валютним курсом Національного банку, встановленим на дату надання державної допомоги, для одного отримувача державної допомоги в рамках реалізації одного проєкту (при цьому сума бюджетів всіх програм державної допомоги, які підпадають під дію реалізації цього пункту, не повинна перевищувати 300 млн євро на рік), така державна допомога має відповідати умовам, встановленим у цьому пункті та в пунктах 4-13 цих критеріїв. У разі, коли загальний обсяг такої державної допомоги перевищує зазначений розмір державної допомоги, то така державна допомога має відповідати умовам, встановленим у пунктах 4-13 та 34 цих критеріїв.

Пункт 23 цих критеріїв не застосовується до державної допомоги, яка надається з метою сприяння виробництву та використанню електричної енергії, виробленої з відновлюваного водню; така державна допомога має відповідати умовам, встановленим у пунктах 4-13 та 34 цих критеріїв.

24. Державна допомога, визначена в підпункті 10 пункту 14 цих критеріїв, надається з метою сприяння виробництву та використанню енергії з відновлюваних джерел енергії, яка виробляється на малих установках, або енергетичними кооперативами, за винятком електричної енергії, виробленої з відновлюваного водню.

Малими установками є:

для виробництва або зберігання електричної енергії – проєкти із встановленою потужністю, яка не перевищує 1 МВт;

для споживання електричної енергії – проєкти з максимальним попитом, який не перевищує 1 МВт;

для технологій виробництва теплової енергії та виробництва газу – проєкти із встановленою потужністю, яка не перевищує 1 МВт або еквівалент;

для виробництва відновлюваного водню – проєкти із встановленою потужністю, яка не перевищує 3 МВт або еквівалент;

для виробництва біопалива, біорідин, біогазу і палива з біомаси – проєкти із встановленою потужністю, яка не перевищує 50 000 тон на рік;

для проєктів, які на 100 відсотків належать суб'єктам малого та середнього підприємництва і демонстраційних проєктів – проєкти із встановленою потужністю або максимальним попитом, що не перевищує 6 МВт;

для проєктів, які на 100 відсотків належать суб'єктам мікропідприємництва або суб'єктам малого підприємництва лише для вітрової генерації – установки зі встановленою потужністю, яка не перевищує 18 МВт.

Допомога енергетичним кооперативам надається для проєктів із встановленою потужністю або максимальним попитом, що не перевищує 6 МВт для установок всіх відновлюваних джерел, за винятком енергії вітру, для якої

допомога надається проектам зі встановленою потужністю, яка не перевищує 18 МВт.

Допустимими витратами є будь-які витрати отримувача державної допомоги, які виникають під час провадження ним господарської діяльності.

Державна допомога для виробництва біопалива, біорідин, біогазу (включаючи біометан) і палива з біомаси надається лише, якщо таке паливо відповідає критеріям сталості та скорочення викидів парникових газів.

Максимальний розмір державної допомоги на сприяння виробництву та використанню енергії з відновлюваних джерел енергії, яка виробляється на малих установках, або енергетичними кооперативами, за винятком електричної енергії, виробленої з відновлюваного водню, має обмежуватися мінімумом, необхідним для реалізації проекту чи діяльності, якій надається така допомога, тобто чистими додатковими витратами. Ця умова виконується, якщо сума допустимих витрат визначається шляхом порівняння здійсненої інвестиції з наданням державної допомоги з подібною інвестицією, здійсненою за відсутності державної допомоги. Різниця між обсягами відповідних витрат на здійснення таких інвестицій є сумою допустимих витрат.

Розрахунок чистих додаткових витрат не вимагається, якщо максимальний розмір державної допомоги визначається у процесі конкурсних торгів.

Державна допомога надається у формі премії (надбавки, доплати тощо) до ринкової ціни або у формі контракту на різницю цін, за якими виробники продають свою електроенергію безпосередньо на ринку.

На отримувачів державної допомоги покладаються загальнозстановлені обов'язки за небаланси відповідно до Закону України «Про ринок електричної енергії».

Отримувачі державної допомоги можуть передати відповідальність за небаланси іншим суб'єктам господарювання, відповідальним за баланс.

Державна допомога, визначена в підпункті 10 пункту 14 цих критеріїв, не надається за періоди, коли ціни є від'ємними.

Державна допомога на сприяння виробництву та використанню енергії з відновлюваних джерел енергії, яка виробляється на малих установках, або енергетичними кооперативами, за винятком електричної енергії, виробленої з відновлюваного водню, не надається до введення в експлуатацію об'єкта, який забезпечує реалізацію такого проекту, та після припинення його діяльності.

Якщо загальний обсяг державної допомоги, визначеної в підпункті 10 пункту 14 цих критеріїв, не перевищує 30 млн євро за офіційним валютним курсом Національного банку, встановленим на дату надання державної допомоги, для одного отримувача державної допомоги в рамках реалізації одного проекту (при цьому сума бюджетів всіх програм державної допомоги, які підпадають під дію реалізації цього пункту, не повинна перевищувати 300 млн євро на рік), така державна допомога має відповідати умовам, встановленим у цьому пункті та в пунктах 4-13 цих критеріїв. У разі, коли загальний обсяг такої державної допомоги перевищує зазначений розмір

державної допомоги, то така державна допомога має відповідати умовам, встановленим у пунктах 4-13 та 34 цих критеріїв.

Пункт 24 цих критеріїв не застосовується до державної допомоги, яка надається з метою сприяння виробництву та використанню електричної енергії, виробленої з відновлюваного водню; така державна допомога має відповідати умовам, встановленим у пунктах 4-13 та 34 цих критеріїв.

25. Державна допомога, визначена в підпункті 11 пункту 14 цих критеріїв, надається з метою заохочення суб'єктів господарювання здійснювати діяльність, яка підвищує рівень захисту навколишнього природного середовища, шляхом часткового або повного звільнення таких суб'єктів господарювання від сплати непрямих податків (крім ПДВ) щодо енергетичних продуктів та електроенергії.

Державна допомога, визначена в підпункті 11 пункту 14 цих критеріїв, надається у формі податкових пільг або компенсації витрат на сплату податків, або в поєднанні зазначених форм.

Допустимими витратами є будь-які витрати отримувача державної допомоги, які виникають під час провадження ним господарської діяльності.

Надавач державної допомоги визначає отримувачів державної допомоги на основі об'єктивних, чітких, прозорих та недискримінаційних критеріїв.

Отримувачі такої державної допомоги повинні сплачувати не менше ніж мінімальний рівень ставки податку, визначений законодавством України для конкретного виду продукту, за винятком податкових пільг для:

1) енергетичних продуктів, що використовуються під фіскальним контролем у сфері пілотних проєктів технологічного розвитку або більш екологічних продуктів, або стосовно палива з відновлюваних джерел енергії;

2) електричної енергії, виробленої з енергії сонячного випромінювання, енергії вітру, енергії хвиль та припливів геотермальної енергії, гідроенергії, енергії, виробленої з газу (метану) покинутих вугільних шахт, енергії, виробленої паливними елементами (комірками);

3) електричної енергії, виробленої з біомаси або енергетичних продуктів, вироблених із біомаси, тією мірою, у якій біомаса відповідає критеріям сталості та критеріям зменшення викидів парникових газів;

4) електричної енергії, виробленої шляхом комбінованого виробництва теплової та електричної енергії, за умови, що когенерація є високоефективною когенерацією, відповідно до законодавства України;

5) енергетичних продуктів за кодом 2705 00 00 00 товарної класифікації згідно з УКТЗЕД, які використовуються для цілей опалення;

б) енергетичних продуктів, якщо такі продукти відповідають вимогам сталості та критеріям зменшення викидів парникових газів та якщо такі продукти складаються чи містять один або більше з таких продуктів:

- енергетичні продукти, що входять до товарних підгруп за кодами товарної класифікації згідно з УКТЗЕД 1507-1518 00;
- енергетичні продукти за кодами товарної класифікації згідно з УКТЗЕД 3824 99 55 00 та 3824 99 80 00, 3824 99 85 00, 3824 99 86 00, 3824 99 92

- 3824 99 93 00, 3824 99 96 (за винятком: антиіржавних присадок, що містять аміни як активні складники; інорганічних композитних розчинників; розчинників для лаків та подібних продуктів), 3826 00 10 00 та 3826 00 90 00 стосовно їхніх складників, що вироблені з біомаси;
- енергетичні продукти за кодами товарної класифікації згідно з УКТЗЕД 2207 20 00 та 2905 11 00 00, які не мають синтетичного походження;
 - енергетичні продукти, що входять до товарних підгруп за кодами товарної класифікації згідно з УКТЗЕД 4401 та 4402, вироблені з біомаси.

Якщо загальний обсяг державної допомоги, визначеної в підпункті 11 пункту 14 цих критеріїв, не перевищує 30 млн євро за офіційним валютним курсом Національного банку, встановленим на дату надання державної допомоги, для одного отримувача державної допомоги в рамках реалізації одного проєкту, така державна допомога має відповідати умовам, встановленим у цьому пункті та в пунктах 4-13 цих критеріїв. У разі, коли загальний обсяг такої державної допомоги для одного отримувача в рамках реалізації одного проєкту перевищує 30 млн євро, то така державна допомога має відповідати умовам, встановленим у пунктах 4-13 та 34 цих критеріїв.

26. Державна допомога у формі зниження ставки екологічного податку надається з метою досягнення рівня охорони навколишнього природного середовища в порівнянні з тим, який було б досягнуто суб'єктом господарювання за відсутності державної допомоги.

Державна допомога, визначена в підпункті 12 пункту 14 цих критеріїв, є допустимою за сукупного дотримання таких умов:

1) зниження ставки екологічного податку надається суб'єктам господарювання, які не могли б провадити свою господарську діяльність у сталій спосіб без такого зниження;

2) отримувачі державної допомоги обираються на основі об'єктивних, чітких, прозорих та недискримінаційних критеріїв відбору;

3) державна допомога надається на однакових умовах для всіх суб'єктів господарювання, що здійснюють діяльність в одній галузі та знаходяться в однаковій або подібній ситуації;

4) ненадання такої державної допомоги може призвести до істотного збільшення виробничих витрат суб'єкта господарювання і це збільшення не може бути компенсоване таким суб'єктом господарювання за рахунок споживачів без значного скорочення обсягів реалізації. Збільшення виробничих витрат розраховується як частка валової доданої вартості для кожної галузі або категорії отримувачів.

Державна допомога надається у формі зниження ставки екологічного податку або фіксованої річної суми компенсації (відшкодування податку), або шляхом поєднання цих двох форм.

Допустимими витратами є будь-які витрати отримувача державної допомоги, які виникають під час провадження ним господарської діяльності.

Максимальний розмір державної допомоги не повинен перевищувати 80 відсотків фактичної ставки податку.

Якщо загальний обсяг державної допомоги, визначеної в підпункті 12 пункту 14 цих критеріїв, не перевищує 50 млн євро за офіційним валютним курсом Національного банку, встановленим на дату надання державної допомоги, для одного отримувача державної допомоги в рамках реалізації одного проєкту, така державна допомога має відповідати умовам, встановленим у цьому пункті та в пунктах 4-13 цих критеріїв. У разі, коли загальний обсяг такої державної допомоги для одного отримувача в рамках реалізації одного проєкту перевищує 50 млн євро, то така державна допомога має відповідати умовам, встановленим у пунктах 4-13 та 34 цих критеріїв.

27. Державна допомога, визначена в підпункті 13 пункту 14 цих критеріїв, надається з метою усунення шкоди навколишньому природному середовищу, реабілітації природних середовищ існування та екосистем, захисту або відновлення біорізноманіття та реалізації природоорієнтованих рішень для адаптації до зміни клімату та пом'якшення наслідків таких змін, а саме, на:

здійснення заходів, спрямованих на усунення шкоди навколишньому природному середовищу, включаючи шкоду якості ґрунту, поверхневих або підземних вод, або морського середовища;

відновлення природних середовищ існування та екосистем з деградованого стану, що передбачає дії з управління навколишнім природним середовищем, такі як видалення або детоксикація забруднень, або надлишкових поживних речовин із ґрунту та води, та які спрямовані на усунення джерел деградації;

здійснення заходів, спрямованих на захист або відновлення біорізноманіття або екосистем для сприяння досягненню належного стану екосистем або для захисту екосистем, які вже перебувають в належному стані. Відновлення біорізноманіття або екосистем включає заходи, вжиті для покращення стану екосистеми та відтворення або відновлення екосистеми, де цей стан було втрачено, та покращення стійкості екосистеми й адаптації до зміни клімату;

реалізацію природоорієнтованих рішень для адаптації до зміни клімату та пом'якшення наслідків таких змін.

Зазначена державна допомога не надається:

на покриття витрат для відшкодування збитків, спричинених стихійними лихами;

на відновлення або реабілітацію після закриття електростанцій, а також після гірничих чи видобувних робіт.

Державна допомога, визначена в підпункті 13 пункту 14 цих критеріїв, не повинна порушувати принципу «забруднювач платить», крім випадків неможливості ідентифікувати суб'єкта господарювання, який несе відповідальність відповідно до законодавства України, або неможливості змусити нести витрати на усунення спричиненої ним екологічної шкоди, зокрема у зв'язку з припиненням суб'єкта господарювання шляхом його ліквідації, або

якщо в такого суб'єкта господарювання відсутнє достатнє фінансове забезпечення для покриття витрат на заходи з боротьби із забрудненням.

Допустимими витратами для усунення шкоди навколишньому природньому середовищу, відновлення природних середовищ існування та екосистем є безпосередні капітальні інвестиції на роботи з рекультивації чи реабілітації, за вирахуванням збільшення вартості землі чи майна. Оцінка збільшення вартості землі чи майна здійснюється відповідно до законодавства про оцінку майна, майнових прав та професійну оцінювальну діяльність.

Допустимими витратами для захисту або відновлення біорізноманіття або екосистем та впровадження природоорієнтованих рішень є безпосередні капітальні інвестиції на здійснення робіт, результатом яких є внесок у захист або відновлення біорізноманіття або екосистем, або впровадження природоорієнтованих рішень для адаптації до зміни клімату та пом'якшення наслідків таких змін.

Максимальний розмір державної допомоги, визначеної в підпункті 13 пункту 14 цих критеріїв, не повинен перевищувати:

100 відсотків суми допустимих витрат на капітальні інвестиції для усунення шкоди навколишньому природньому середовищу або відновлення природних середовищ існування та екосистем;

70 відсотків суми допустимих витрат на капітальні інвестиції для захисту або відновлення біорізноманіття або екосистем та впровадження природоорієнтованих рішень.

Максимальний розмір державної допомоги на капітальні інвестиції для захисту або відновлення біорізноманіття або екосистем та впровадження природоорієнтованих рішень для адаптації до зміни клімату та пом'якшення наслідків таких змін може бути збільшений на 20 відсотків для суб'єктів малого підприємництва та на 10 відсотків для суб'єктів середнього підприємництва.

Якщо загальний обсяг державної допомоги, визначеної в підпункті 13 пункту 14 цих критеріїв, не перевищує 30 млн євро за офіційним валютним курсом Національного банку, встановленим на дату надання державної допомоги, для одного отримувача державної допомоги в рамках реалізації одного проєкту, така державна допомога має відповідати умовам, встановленим у цьому пункті та в пунктах 4-13 цих критеріїв. У разі, коли загальний обсяг такої державної допомоги для одного отримувача в рамках реалізації одного проєкту перевищує 30 млн євро, то така державна допомога має відповідати умовам, встановленим у пунктах 4-13 та 34 цих критеріїв.

28. Державна допомога, визначена в підпункті 14 пункту 14 цих критеріїв, надається з метою будівництва, розширення та модернізації об'єктів у сфері централізованого теплопостачання та/або охолодження, які є чи мають стати енергоефективними.

Державна допомога не надається для здійснення робіт з будівництва та розширення теплогенеруючих установок, які використовують викопні види палива, за винятком природного газу.

Державна допомога, визначена в підпункті 14 пункту 14 цих критеріїв, може надаватися для модернізації розподільних теплових мереж та мереж охолодження, які діють на основі викопного палива, у разі сукупного виконання таких умов:

розподільна мережа є або стає придатною для передачі тепла або холоду, виробленого з відновлюваних джерел енергії та/або скидної теплової енергії;

модернізація не призводить до збільшення виробництва енергії з викопних видів палива, за винятком природного газу.

Допустимими витратами є витрати на капітальні інвестиції, які необхідні для будівництва, розширення та модернізації систем централізованого теплопостачання та/або охолодження.

Максимальний розмір державної допомоги не повинен перевищувати 30 відсотків суми допустимих витрат. Максимальний розмір державної допомоги може бути збільшений на 20 відсотків для суб'єктів малого підприємництва і на 10 відсотків для суб'єктів середнього підприємництва.

Максимальний розмір державної допомоги може бути збільшений на 15 відсотків для капітальних інвестицій, спрямованих лише на відновлювальні джерела енергії, скидну теплову енергію, або їх комбінацію, включаючи когенерацію на основі відновлюваних джерел енергії.

Максимальний розмір державної допомоги також може становити до 100 відсотків суми допустимих витрат, сума яких визначається шляхом порівняння здійсненої інвестиції з наданням державної допомоги з подібною інвестицією, здійсненою за відсутності державної допомоги. При цьому детальна оцінка додаткових витрат не вимагається, якщо державна допомога надається у процесі конкурсних торгів.

Якщо загальний обсяг державної допомоги, визначеної в підпункті 14 пункту 14 цих критеріїв, не перевищує 50 млн євро за офіційним валютним курсом Національного банку, встановленим на дату надання державної допомоги, для одного отримувача державної допомоги в рамках реалізації одного проєкту, така державна допомога має відповідати умовам, встановленим у цьому пункті та в пунктах 4-13 цих критеріїв. У разі, коли загальний обсяг такої державної допомоги для одного отримувача в рамках реалізації одного проєкту перевищує 50 млн євро, то така державна допомога має відповідати умовам, встановленим у пунктах 4-13 та 34 цих критеріїв.

29. Державна допомога, визначена в підпункті 15 пункту 14 цих критеріїв, надається з метою ефективного використання ресурсів та для підтримки переходу до циркулярної економіки.

Допустимими витратами є витрати на капітальні інвестиції:

1) для підвищення ефективності використання ресурсів шляхом: чистого скорочення ресурсів, за винятком енергії, використаних для виробництва тієї самої кількості продукції; заміни первинної сировини на вторинну (повторно використану або перероблену) або відновлену сировину;

2) для зменшення та запобігання утворенню відходів, підготовки до повторного використання, знезараження та переробки відходів, утворених отримувачем державної допомоги;

3) для підготовки до повторного використання, знезараження та переробки відходів, створених третіми сторонами, які в іншому випадку були б невикористані або видалені чи перероблені на основі операції з переробки, яка розташована нижче в ієрархії управління відходами, або в менш ресурсозберігаючий спосіб, або яка призведе до нижчої якості переробки;

4) для збору, сортування, знезараження, попередньої обробки та переробки інших продуктів, матеріалів або речовин, вироблених отримувачами державної допомоги або третіми сторонами, які не кваліфікуються як відходи та які в іншому випадку були б невикористаними, видаленими або переробленими в менш ресурсозберігаючий спосіб;

5) для роздільного збирання та сортування відходів або інших продуктів, матеріалів або речовин з метою підготовки до повторного використання або переробки.

Державна допомога не повинна звільняти суб'єктів господарювання, в результаті діяльності яких утворюються відходи, від будь-яких витрат або зобов'язань, пов'язаних з управлінням відходами, за які вони несуть відповідальність відповідно до законодавства України.

Державна допомога не повинна стимулювати утворення відходів або збільшення використання ресурсів.

Допустимими витратами є додаткові витрати на капітальні інвестиції, сума яких визначається шляхом порівняння здійсненої інвестиції з наданням державної допомоги з подібною інвестицією, здійсненою за відсутності державної допомоги. Різниця між обсягами відповідних витрат на здійснення таких інвестицій є сумою допустимих витрат. Детальна оцінка додаткових витрат не вимагається, якщо державна допомога надається в процесі конкурсних торгів.

Максимальний розмір державної допомоги, визначеної в підпункті 15 пункту 14 цих критеріїв, не повинен перевищувати 55 відсотків суми допустимих витрат. Максимальний розмір державної допомоги може бути збільшений на 20 відсотків для суб'єктів малого підприємництва та на 10 відсотків для суб'єктів середнього підприємництва.

Державна допомога може бути надана для інвестицій, здійснених для відповідності екологічним стандартам, які були прийняті, але ще не набрали чинності, за умови, що інвестиції повинні бути реалізовані та завершені не пізніше, ніж за 18 місяців до набрання чинності відповідним стандартом.

Якщо загальний обсяг державної допомоги, визначеної в підпункті 15 пункту 14 цих критеріїв, не перевищує 30 млн євро за офіційним валютним курсом Національного банку, встановленим на дату надання державної допомоги, для одного отримувача державної допомоги в рамках реалізації одного проекту, така державна допомога має відповідати умовам, встановленим у цьому пункті та в пунктах 4-13 цих критеріїв. У разі, коли загальний обсяг такої

державної допомоги для одного отримувача в рамках реалізації одного проєкту перевищує 30 млн євро, то така державна допомога має відповідати умовам, встановленим у пунктах 4-13 та 34 цих критеріїв.

30. Державна допомога, визначена в підпункті 16 пункту 14 цих критеріїв, надається з метою здійснення заходів з будівництва або модернізації об'єктів енергетичної інфраструктури.

Державна допомога не надається для здійснення заходів з будівництва або модернізації об'єктів енергетичної інфраструктури, яка частково або повністю звільнена від доступу третіх сторін та/або щодо використання такої інфраструктури не встановлені тарифи.

Допустимими витратами є витрати на капітальні інвестиції для будівництва або модернізації об'єктів енергетичної інфраструктури, крім капітальних інвестицій у проєкти зберігання електричної енергії та природного газу (за винятком випадків, коли відповідна інфраструктура призначена для використання водню та/або відновлюваних газів або використовується для транспортування більше ніж 50 відсотків водню і відновлюваних газів).

Максимальний розмір державної допомоги може досягати 100 відсотків суми допустимих витрат та визначається шляхом порівняння здійсненої інвестиції з наданням державної допомоги з подібною інвестицією, здійсненою за відсутності державної допомоги. Різниця між обсягами відповідних витрат на здійснення таких інвестицій є додатковими витратами та становить суму допустимих витрат. Детальна оцінка додаткових витрат не вимагається, якщо державна допомога надається у процесі конкурсних торгів.

Якщо загальний обсяг державної допомоги, визначеної в підпункті 16 пункту 14 цих критеріїв, не перевищує 70 млн євро за офіційним валютним курсом Національного банку, встановленим на дату надання державної допомоги, для одного отримувача державної допомоги в рамках реалізації одного проєкту, така державна допомога має відповідати умовам, встановленим у цьому пункті та в пунктах 4-13 цих критеріїв. У разі, коли загальний обсяг такої державної допомоги для одного отримувача в рамках реалізації одного проєкту перевищує 70 млн євро, то така державна допомога має відповідати умовам, встановленим у пунктах 4-13 та 34 цих критеріїв.

31. Державна допомога, визначена в підпункті 17 пункту 14 цих критеріїв, надається з метою проведення екологічних досліджень або отримання консультаційних послуг, включаючи енергетичні аудити, з питань охорони навколишнього природного середовища та енергетики, які безпосередньо пов'язані з капітальними інвестиціями на охорону навколишнього природного середовища за видами, передбаченими пунктом 14 цих критеріїв.

Допустимими витратами для такої державної допомоги є безпосередні витрати отримувача державної допомоги на проведення відповідного екологічного дослідження або на отримання консультаційних послуг з питань охорони навколишнього природного середовища та енергетики.

Державна допомога не надається для покриття витрат на проведення обов'язкового енергетичного аудиту, передбаченого законодавством України. Державна допомога для покриття витрат на проведення енергетичного аудиту є допустимою лише для енергетичного аудиту, який проводиться додатково до обов'язкового.

Під екологічним дослідженням розуміється екологічний аудит, стратегічна екологічна оцінка (проведена у випадках, визначених Законом України «Про стратегічну екологічну оцінку»), оцінка впливу на довкілля (проведена у випадках, визначених Законом України «Про оцінку впливу на довкілля»), енергетичний аудит, оцінка енергоефективності виробничих потужностей, проектних матеріалів, вивчення та оцінка ефективності заходів, спрямованих на охорону навколишнього природного середовища, поліпшення екологічних аспектів виробничої діяльності та екологічних характеристик продукції, зменшення екологічних впливів на всіх стадіях життєвого циклу продукції.

Якщо лише частина дослідження або консультаційних послуг стосується капітальних інвестицій, які спрямовуються на заходи, передбачені цими критеріями, допустимими витратами є ті витрати, які безпосередньо пов'язані з дослідженнями та консультаційними послугами, спрямованими на здійснення таких капітальних інвестицій.

Державна допомога надається незалежно від того, чи результати досліджень або консультаційних послуг у подальшому будуть супроводжуватися капітальними інвестиціями на здійснення заходів з охорони навколишнього природного середовища.

Максимальний розмір державної допомоги не повинен перевищувати 60 відсотків суми допустимих витрат. Максимальний розмір державної допомоги може бути збільшений на 20 відсотків для суб'єктів малого підприємництва та на 10 відсотків для суб'єктів середнього підприємництва.

Якщо загальний обсяг державної допомоги, визначеної в підпункті 17 пункту 14 цих критеріїв, не перевищує 30 млн євро за офіційним валютним курсом Національного банку, встановленим на дату надання державної допомоги, для одного отримувача державної допомоги в рамках реалізації одного проекту, така державна допомога має відповідати умовам, встановленим у цьому пункті та в пунктах 4-13 цих критеріїв. У разі, коли загальний обсяг такої державної допомоги для одного отримувача в рамках реалізації одного проекту перевищує 30 млн євро, то така державна допомога має відповідати умовам, встановленим у пунктах 4-13 та 34 цих критеріїв.

32. Державна допомога, визначена в підпункті 18 пункту 14 цих критеріїв, надається з метою здійснення заходів, які забезпечують належний рівень безпеки постачання електричної енергії.

Допустимими витратами для такої державної допомоги є витрати на здійснення заходів, які забезпечують належний рівень безпеки постачання електричної енергії, та сприятимуть розвитку господарської діяльності,

пов'язаної з виробництвом, зберіганням та реагуванням на попит споживання електричної енергії, зокрема, але не виключно, витрати на нові інвестиції, реконструкцію та/або обслуговування наявних активів.

Надавач державної допомоги повинен проаналізувати та, де це можливо, кількісно визначити природу та причини виникнення конкретних недоліків і проблем безпеки постачання електричної енергії, у тому числі тих, які можуть виникнути в майбутньому. Надавач повинен при цьому обґрунтувати, що надання державної допомоги призведе до покращення ситуації на ринку, яке ринок не може забезпечити самостійно, без втручання держави.

Надавач також повинен довести відповідність обраних ним заходів (інструментів) державної допомоги для досягнення мети надання такої державної допомоги з урахуванням альтернативних заходів досягнення належного рівня безпеки постачання електричної енергії. Державна допомога є допустимою, якщо, не зважаючи на застосування таких альтернативних заходів, проблема безпеки постачання електричної енергії залишається невирішеною.

Суб'єкти господарювання, які здатні технічно забезпечити досягнення цілі безпеки постачання електричної енергії, можуть претендувати на отримання державної допомоги для здійснення таких заходів. При цьому надавач державної допомоги може встановлювати додаткові умови для надання державної допомоги, які сприятимуть залученню екологічно чистих технологій для досягнення цілі безпеки постачання електричної енергії.

Перед повідомленням про таку державну допомогу надавач має провести публічні консультації щодо пропорційності та впливу на економічну конкуренцію запропонованих заходів державної допомоги, крім державної допомоги для реалізації заходів забезпечення безпеки постачання електричної енергії, де середньорічний розмір державної допомоги становить менше 100 млн євро за офіційним валютним курсом Національного банку і така державна допомога не підтримує виробництва електричної енергії на основі викопного палива.

Публічні консультації проводяться надавачем державної допомоги шляхом публікації основних характеристик запланованого заходу державної допомоги на загальнодоступному вебсайті, у тому числі, оприлюднюється результат проведених консультацій з обґрунтуванням мінімізації впливу державної допомоги на конкуренцію.

Для заходів, де середньорічний розмір державної допомоги становить не менше 100 млн євро за офіційним валютним курсом Національного банку, громадські консультації повинні тривати не менше 6 тижнів та охоплювати такі умови надання державної допомоги:

- вимоги щодо отримувачів державної допомоги та умови її надання;
- інформацію щодо процесу конкурсних торгів;
- основні критерії щодо розподілу допомоги між потенційними отримувачами державної допомоги;
- методологію розподілу витрат на захід державної допомоги між споживачами;

у разі, якщо процес конкурсних торгів не використовується, припущення та дані, які підтверджують, що державна допомога буде надана в мінімально необхідному обсязі;

у разі, якщо державна допомога спрямована на інвестиції в генерацію на основі природного газу – інформацію щодо запобіжних заходів для забезпечення цілей охорони навколишнього природного середовища.

Для заходів, де середньорічний розмір державної допомоги становить менше 100 млн євро за офіційним валютним курсом Національного банку, громадські консультації повинні тривати не менше 4 тижнів та охоплювати такі умови:

вимоги щодо отримувачів державної допомоги та умови її надання;
інформацію щодо процесу конкурсних торгів;

методологію розподілу витрат на захід державної допомоги між споживачами;

у разі, якщо державна допомога спрямована на інвестиції в генерацію на основі природного газу – інформацію щодо запобіжних заходів для забезпечення цілей охорони навколишнього природного середовища.

Державна допомога надається в процесі конкурсних торгів, крім таких випадків:

надавач державної допомоги надав докази, зібрані під час проведення громадських консультацій, що потенційна кількість учасників процесу конкурсних торгів є недостатньою для забезпечення конкуренції;

надавач державної допомоги провів аналіз на основі доказів, зокрема, зібраних під час проведення громадських консультацій, що застосування процесу конкурсних торгів буде менш економічно ефективним (лише для заходів щодо перевантаження мережі).

Максимальний розмір державної допомоги може становити до 100 відсотків суми допустимих витрат, якщо допомога надається у процесі конкурсних торгів.

За відсутності проведення процесу конкурсних торгів, максимальний розмір державної допомоги може становити до 100 відсотків суми допустимих витрат, які визначаються шляхом порівняння діяльності отримувача державної допомоги при наданні державної допомоги з його діяльністю, проведеною за відсутності державної допомоги. Різниця між обсягами відповідних витрат з урахуванням відповідних доходів є сумою витрат, що вважаються допустимими.

Державна допомога не повинна створювати стимули для заохочення виробництва енергії, яка витіснятиме менш забруднюючі види енергії.

Уповноважений орган здійснює оцінку наслідків надання державної допомоги для конкуренції на основі передбачуваних позитивних та негативних наслідків впливу державної допомоги, беручи до уваги всю наявну інформацію, зокрема, щодо стимулювання державної допомоги нових інвестицій в енергетику на основі викопного палива такого, як вугілля, нафта, дизельне паливо, торф та горючі сланці.

33. Державна допомога, визначена в підпункті 19 пункту 14 цих критеріїв, надається з метою підтримки закриття електростанцій, які спалюють вугілля, торф або горючі сланці, та припинення діяльності з видобутку вугілля, торфу або горючого сланцю (далі разом - діяльність, пов'язана з видобутком вугілля, торфу та горючого сланцю).

Державна допомога, визначена в підпункті 18 пункту 14 цих критеріїв, може надаватися:

- 1) для дострокового припинення прибуткової діяльності, пов'язаної з видобутком вугілля, торфу та горючого сланцю;
- 2) для припинення неконкурентоспроможної діяльності, пов'язаної з видобутком вугілля, торфу та горючого сланцю.

При цьому оцінка допустимості державної допомоги для припинення неконкурентоспроможної діяльності з видобутку вугілля здійснюється на підставі постанови Кабінету Міністрів України від 13 січня 2021 р. № 38 «Про затвердження критеріїв оцінки допустимості державної допомоги суб'єктам господарювання у вугільній галузі» (Офіційний вісник України, 2021 р., № 9, стор. 7).

Допустимими витратами для дострокового припинення прибуткової діяльності, пов'язаної з видобутком вугілля, торфу та горючого сланцю, є витрати для здійснення заходів, які запроваджуються для припинення прибуткової діяльності, пов'язаної з видобутком вугілля, торфу та горючого сланцю, та для компенсації суб'єктам господарювання, які припиняються. Компенсація може розраховуватися з урахуванням неoderжаного прибутку (втраченої вигоди).

Суму допустимих витрат становлять всі додаткові витрати, необхідні для здійснення заходів щодо прискорення закриття прибуткової діяльності, пов'язаної з видобутком вугілля, торфу та горючого сланцю, та для компенсації суб'єктам господарювання, які не були б застосовані за відсутності державної допомоги. Надавач державної допомоги повинен надати Уповноваженому органу попередній аналіз наслідків надання державної допомоги порівняно з наслідками ситуації у разі, коли державна допомога не надається.

Надавач державної допомоги повинен обґрунтувати, що державна допомога призводить до покращення ситуації на ринку, яку ринок не може забезпечити самостійно, без втручання держави, та відсутність інших заходів (інструментів) для досягнення мети надання державної допомоги, які призводитимуть до менших негативних наслідків для конкуренції.

За можливості надавач оцінює очікувані екологічні наслідки надання державної допомоги у вигляді суми державної допомоги з розрахунку на тону викидів двоокису вуглецю, яких вдалося уникнути.

Максимальний розмір державної допомоги може становити до 100 відсотків суми допустимих витрат, якщо допомога надається у процесі конкурсних торгів.

За відсутності проведення процесу конкурсних торгів, максимальний розмір державної допомоги може становити до 100 відсотків суми допустимих витрат,

які визначаються шляхом порівняння діяльності отримувача державної допомоги при наданні державної допомоги з його діяльністю, проведеною за відсутності державної допомоги. Різниця між обсягами відповідних витрат з урахуванням відповідних доходів є сумою витрат, що вважаються допустимими.

Допустимими витратами для припинення неконкурентоспроможної діяльності, пов'язаної з видобутком вугілля, торфу та горючого сланцю, є надзвичайні витрати, на здійснення заходів, які можуть пом'якшити соціальні та екологічні наслідки припинення неконкурентоспроможної діяльності з видобутку вугілля, торфу та горючого сланцю, за винятком витрат, спричинених недотриманням суб'єктом господарювання екологічних норм, та витрат, пов'язаних із поточним виробництвом (далі – надзвичайні витрати).

До надзвичайних витрат належать:

витрати, передбачені законодавством України, пов'язані з виходом на пенсію працівників при наявності у них необхідного страхового стажу;

інші компенсаційні витрати, які будуть виплачені працівникам, які втратили або які втратять свої робочі місця у зв'язку з ліквідацією суб'єкта господарювання (заробітна плата, компенсація за невикористану відпустку, вихідна допомога);

виплата додаткових пенсій і соціальної допомоги (виплат), поза встановленою законодавством України системою соціального забезпечення, працівникам, які втратили або можуть втратити роботу, а також працівникам, які мають право на такі виплати до закриття;

витрати суб'єктів господарювання на професійне навчання працівників (підвищення кваліфікації, стажування та перепідготовку) з метою їх працевлаштування поза межами вугільної, торф'яної та сланцевої промисловості;

безоплатне надання вугілля, торфу та горючих сланців працівникам, які втратили або втратять свої робочі місця, і працівникам, які мають право на таку поставку до закриття, або компенсація в грошовому еквіваленті;

витрати на закриття, пов'язані з адміністративними, судовими або податковими витратами, які є характерними для вугільної, торф'яної промисловості та промисловості горючих сланців;

додаткова безпека підземних робіт у зв'язку із припиненням діяльності з видобутку вугілля, торфу та горючого сланцю;

збитки від гірничих робіт, за умови, що вони були спричинені діяльністю з видобутку вугілля, торфу та горючих сланців, які були закриті або які перебувають у процесі закриття;

витрати, пов'язані з реабілітацією колишніх електростанцій та гірничих робіт;

залишкові витрати на покриття медичного страхування колишніх працівників;

витрати, пов'язані із скасуванням чи внесенням змін до чинних контрактів (на максимальну вартість шести місяців видобутку);

виняткові витрати на амортизацію за умови, що вона є результатом припинення діяльності з видобутку вугілля, торфу та горючих сланців;
витрати на рекультивацію поверхні.

Максимальний розмір державної допомоги на покриття надзвичайних витрат не повинен перевищувати фактично понесених отримувачем державної допомоги витрат.

Державна допомога не повинна порушувати принципу «забруднювач платить». Надавач державної допомоги повинен вжити всіх необхідних заходів для дотримання принципу «забруднювач платить» під час надання державної допомоги.

Надавач державної допомоги зобов'язаний визначити суму державної допомоги для кожної категорії надзвичайних витрат. Якщо надавач державної допомоги покриває надзвичайні витрати на основі попередніх оцінок до того, як вони фактично понесені отримувачем державної допомоги, він має запровадити механізм перевірки фактично понесених отримувачем витрат та коригування сум державної допомоги, якщо фактичні витрати менші, ніж заплановані.

Якщо отримувач такої державної допомоги після припинення діяльності, яка пов'язана з видобутком вугілля, торфу та горючого сланцю, продовжує здійснювати іншу господарську діяльність, він має забезпечувати здійснення розподілу витрат і доходів, зокрема, вести окремі рахунки бухгалтерського обліку доходів і витрат щодо кожного окремого виду господарської діяльності з метою уникнення субсидіювання іншої діяльності.

34. Державна допомога на охорону навколишнього природного середовища є допустимою, якщо виконуються такі умови:

державна допомога сприяє розвитку чітко визначеного виду господарської діяльності та досягає позитивного ефекту такої державної допомоги для економічних та суспільних інтересів в порівнянні з негативними наслідками для конкуренції, зокрема, шляхом підвищення стійкості відповідної господарської діяльності. Надавач державної допомоги повинен обґрунтувати, що державна допомога сприяє досягненню цілей охорони навколишнього природного середовища. Надавач державної допомоги надає Уповноваженому органу попередній аналіз наслідків надання державної допомоги порівняно з наслідками ситуації в разі, коли державна допомога не надається;

державна допомога не призводить до надмірних негативних наслідків для конкуренції або обмеження конкуренції:

1) надавачем державної допомоги визначено недоліки ринку, які перешкоджають досягненню достатнього рівня охорони навколишнього природного середовища або ефективному функціонуванню енергетичного сектору. Надавач державної допомоги також має визначити будь-які вже наявні заходи, які спрямовані на усунення виявлених недоліків ринку;

2) заходи державної допомоги сприяють виправленню ситуації на ринку, у разі якщо ринок не має можливості самостійно забезпечити досягнення достатнього рівня охорони навколишнього природного середовища або

ефективне функціонування енергетичного сектору. Державна допомога не повинна порушувати принципу «забруднювач платить»;

3) відсутні інші заходи (інструменти) для досягнення мети охорони навколишнього природного середовища, які призводитимуть до менших негативних наслідків для конкуренції;

4) надавачем державної допомоги обґрунтовано:

необхідність отримання суб'єктами господарювання державної допомоги для досягнення її мети та вирішення проблем, на які спрямована така державна допомога;

вибір форми державної допомоги та доведено, що обрана ним форма надання державної допомоги є формою, яка матиме найменший негативний наслідок для конкуренції;

5) максимальний розмір державної допомоги повинен обмежуватися до мінімуму, а саме повинен відповідати сумі чистих додаткових витрат, необхідних для досягнення мети державної допомоги (далі – дефіцит фінансування).

Дефіцит фінансування визначається на основі різниці між усіма надходженнями та усіма витратами, необхідними для досягнення мети державної допомоги, та усіма надходженнями й витратами, які здійснив би отримувач державної допомоги без державної допомоги, у чистій (приведеній) вартості.

Надавач державної допомоги повинен надати детальні обґрунтовані розрахунки дефіциту фінансування та зазначити перелік витрат, що будуть відшкодовані за рахунок державної допомоги, щоб гарантувати, що допомога обмежена необхідним мінімумом.

Надавач державної допомоги зобов'язаний заздалегідь запровадити механізм контролю та перерахунку обсягу державної допомоги з урахуванням фактичних надходжень від проєкту чи діяльності, на який / яку надавалася державна допомога, та фактичних витрат, а також зворотного повернення державної допомоги в разі, якщо фактична прибутковість від проєкту чи діяльності більша за планову.

Якщо державна допомога надається за результатами проведення процесу конкурсних торгів, то така державна допомога є обмеженою до мінімуму, та відповідає дефіциту фінансування.

Уповноважений орган здійснює оцінку наслідків для конкуренції на основі передбачуваних позитивних та негативних наслідків впливу державної допомоги, беручи до уваги інформацію, зокрема надану надавачем державної допомоги, щодо конкурентів або споживачів, яких це стосується. Програми державної допомоги, що містять загальнодоступні та чіткі умови надання державної допомоги та передбачають відкритий доступ для потенційних отримувачів державної допомоги, матимуть більш обмежений негативний вплив на конкуренцію, ніж індивідуальна державна допомога, спрямована на обмежену кількість конкретних отримувачів державної допомоги.

При визначенні негативних наслідків державної допомоги для конкуренції Уповноважений орган бере до уваги основні види спотворення конкуренції, викликані у зв'язку з наданням державної допомоги, а саме: покращення конкурентної позиції отримувача державної допомоги в порівнянні з іншими суб'єктами господарювання, які є його конкурентами, та географічний вплив, що, зокрема, призводить до перенесення господарської діяльності суб'єкта господарювання з одного регіону в інший без досягнення цілей охорони навколишнього природного середовища.